

Színház-féltés

Nincs nemesebb és magyarabb feladat, mint színházat játszani: Erdélyben, ebben a válságos kulturájú és válságos politikájú kisebbségi atmoszférában. Színházat játszani jó színészhaddal, jó előadásokat produkálni legalább olyan kötelesség, mint amilyen kötelesség ezeket az előadásokat látogatni. Bárki legyen az erdélyi városok bármelyikének igazgatója, menjen bele a vérkeringésébe, a szivdobogásába, agya tekervényeibe, hogy ebben az esztendőben dől el a magyar színjátszás megmaradásának, vagy elpusztulásának kérdése. A probléma nemcsak nemzeti kisebbségi probléma, hanem ennél több: a magyar nyelvnek, a magyar kulturának, a magyar szellemiség konzerválásának kérdése.

Konzerválásról lévén szó, a kérdés tradíciókat erősít meg, tradíciókat folytat, tehát: konzervatív probléma. Ez azonban nem jelenti azt, hogy benne, körülötte és mellette, minden konzervatív legyen. Legyen magyar, de modern, legyen népkisebbségi, de új, legyen öntudatos, de friss, legyen hittel teljes, történelmi felelősségtől fűtött, becsülettel itatott a gondolat: ám a megvalósítása legyen szellemes, legyen praktikus és tiszta! Az újság hivatása pontosan párhuzamos ezekkel a színházi célokkal. De a kisebbségi élet két hatalmas, megtartó kulturális pillérje: a sajtó és a színház közül, nem a színház vigyáz a sajtóra, hanem a sajtónak kell figyelni a másik pillérré... Vajjon kibírja-e a hidat, amely elkövetkező generációk számára menti meg nyelvi, színházi és irodalmi kulturánk értékeit...?

Minden tisztelet tehát annak a megmozdulásnak, amely az aradi színügyi bizottság keretén belül, ennek a városnak színházi kulturáját támasztja meg, építi ki és segíti vissza abba a művészi korszakba, amikor az aradi színház egy-egy előadása országos élmenynek számított. A színház-védő és színház-mentő magyar hölgyek és urak nagyszerű jóakarattal, lelkes ügybuzgalommal és tiszteletre méltó igyekezettel állnak az induló színházi szezon elején a színházi gondolat virágaborulása mellett. Még nem ismerjük közelebbről a bizottság adminisztrációs és ellenőrző hatáskörét, de már ismerjük a tételt, amely számtalanszor refrénszerűen bizonyosodott be, éppen az elmúlt évek színházi produkciója során: van itt Aradon színházért lelkesedni tudó színházért a rajongásig fellobbanni képes publikum, akkor, ha nagyszerű színészek és kifogástalan előadások vannak.

A titok nyitja semmi több: jó színház, jó előadásokkal és jó színészekkel. Nincs az a letargikus publikum, vagy az az apátiába süllyedt vidéki kulturlény, akit fel ne rázna egy új darab új premierje, vagy akit meg ne mozgatna egy olyan színházi névsor, amelyben friss nevekkal, tehetséges fiatalokkal, eddig meg nem unt szereplőkkel, illuziót keltő jelenésekkel találkozunk, vagy egy olyan drámai program, amelyben nem a színház sorsa, jövője és élete adja a drámai magyarázatot, hanem maga a szindarab, maga a műsor. Annyit már az előre kiszivárgott hírek-ből is meg lehet állapítani, hogy az utolsó esztendőök szinpadai termékéből, még pontosabban a legfrissebb szezon termeléséből sikerült hosszas válogatás után, színházmegnyitó darabul a Csárdáskirálynőt kiválasztani. Távol legyen tőlünk ennek a kitiűő operettnek zenel és tartalmi kvalitásait kétségbevonni, de vajjon van-e választásban valami biztató az elkövetkező műsorok összeállítására nézve? Az csak természetes, hogy az újjá-galvanizált

A Saar-vidék sorsa Németország további lépéseitől függ

Az angol külügyminiszter filippikája Neurath ellen. --- Egy rejtett fenyegetés. --- Londonban higgadt a hivatalos körök hangulata

A négyhatalmi szerződés elvesztette érvényét, a francia külügyi bizottság feltűnést keltő álláspontja szerint

Sir John Simon angol külügyminiszter, aki tegnap megérkezett Londonba, beszédet mondott az angol rádióban.

— Genfben az utóbbi napokban mindenki tisztában volt a helyzettel. Mindenki tudta, hogy

Németország követeléseivel szemben tapintatot kell tanúsítanunk, azonban ez a tapintat csak bizonyos határig terjedhet.

A leszerelési előtárgyalások folyamán vésszesnek nevezhető hangulat alakult ki, a hatalmak közül egyik sem mutatott hajlandóságot arra, hogy a fegyverkezések hirtelen való csökkentésébe beleegyezzen. Éppen ezért kértük fel Eden államtitkár urat arra, hogy közvetítő indítványokat dolgozzon ki, amelyek lehetővé tennék volna azt is, hogy a német követeléseket megfelelő kilátások mellett tárgyalják. Sajnos, igen nehéz volt a német delegáció tagjaival megértetni, hogy ezekre a közvetítő indítványokra éppen az ő érdekükben van szükség.

A német delegáció makacsul ragaszkodott a tételhez, hogy előbb ismerjék el Németország egyenjogúságát

és csak azután hajlandók bármilyen kérdésről tárgyalni. A német delegációval nem lehetett megértetni, hogy a közvetítő indítványok éppen a német egyenjogúság valamilyen formában való elismerése céljából tettek.!

Egy későbbi pontjában a beszélgetésünknek meg akartam tudni, hogy tulajdonképpen mit ért a német külügyminiszter az alatt, ha

állandóan annak szükségességét hangsúlyozza, hogy Németországnak „mintadarabokra” van szüksége?

Nagyon meg voltam lepve, amikor a német külügyminiszter válaszából megtudtam, hogy mintadarabok alatt a legsúlyosabb támadó-fegyvereket, repülőgépeket, bombavetőket, hadihajókat, tankokat és légvédelmi ágyukat érti. Természetesen azonnal tisztában voltam azzal, hogy ilyen követelésekre a leszerelési konferenciának még csak válasza sem lehet.

Tévedés tehát az, amikor a német külügyminiszter ur azt állítja, hogy Németország „egyenlőség” alatt az egyenlő fegyverkezést értette.

Ezt a tévedését jegyzőkönyvvel tudom bizonyítani.

— Sajnálom, hogy a német külügyminiszter ur engem vádol és

engem tesz felelőssé azért, hogy Németország kénytelen volt elhagyni a leszerelési konferenciát.

Sajnálom, hogy a német külügyminiszter ur ennyire helytelenül fogta fel szerepemet. Le kell azonban szögezmem, hogy Genfben vég-eredményben mégis Angliát és nem Németországot képviselem. Amennyiben német részről továbbra is fenntartják az állítást, hogy a válságot én idéztem elő, úgy

kérni fogom az angol kormány hozzájárulását ahhoz, hogy nyilvánosságra hozhassam a genfi tárgyalások jegyzőkönyvét, melyekből világosan kitűnik, hogy a nehézségeket ki okozta és milyen célzattal?

Németország nélkül nem születhet meg a leszerelés

Londonban az a felfogás uralkodik, hogy a hivatalos angol álláspontot mindaddig nem döntik el, amíg a német népszavazás eredménye ismeret essé nem válik. A választás napjáig a mai helyzetet tartják fenn. Olyan nézet kerekedett felül, hogy Németország nélkül nem lenne szabad leszerelési egyezménynek megszületnie; ez nem szolgálja a hivatalos angol vélemény ügyét.

Az Evening Standard jelentése szerint a minisztertanácsban megvitatták a báró Neurath külügyminiszter által Sir Simon ellen hangoztatott szemrehányásokat és megállapították, hogy két vitás pontról van szó:

1. Az angol külügyminiszter nem fejtette ki Amerika előtt kielégítő módon a német álláspontot.

2. Azt állította, hogy a német kormány az utolsó pillanatban kiterjesztette a fegyverkezési igényeit, mely állítást a német külügy-

miniszter nyilatkozatában erőlyesen visszautasított.

Az angol minisztertanácsban felvetődött az a gondolat, hogy

megfontolás tárgyává kell tenni a két vitás pontra vonatkozó okmányok közzétételét.

Ezek az okmányok főképpen a második ponttal foglalkoznának, az első pontra vonatkozólag Amerikának kellene nyilatkoznia. Az angol kormány általában kívánatosnak tartaná, ha a nyilvánosság több megértéssel foglalkozna a

színház első estéjén a közönség premiért akar látni, premiért színészekben és premiért szindarabban. A Csárdáskirálynő szerzői nem lesznek megsértve, ha Sylvia királynő renaissanceát mindjárt a szezon kezdetén nem üdvözölnék a királynőknek kijáró hódelattal.

Végezzük e pár aggódo sorf drámai fordulattal. Hogy a drámánál maradjunk: magyar, tiborci konoksággal, a magyar sajtó kötelesség érzetével, új szellemet, új darabokat és új garnitúrát akarunk megtapsolni az idei szinpadon. A kérdés önkéntelen, de végzete-

sen jogos: kérdezzük, vajjon mivel végzi idei szezonját az új színház, — ha a Csárdáskirálynővel kezdi...? Csak nem a — Vasgyárossal?...

Aradon van színházlátogatási kedv, lobbanó lelkesedés, kisebbségi kulturféltés. Az aradi magyarság ott lesz az új színház új bölcsőjénél, áldozatosan ringatja, emlízt nyújt feléje. De ebben az újjászületésben ünnepelni akarunk, lehuny szemmel hallgatni a pergő-zsongó magyar szóra. Ezért mindent, még aggodalmat, még kritikát is!

leszerelés problémájával és az ekörül történt eseményekkel.

Egyébként Sir John Simon külügyminiszter az angol király kívánságára szerdán délután az uralkodó sandringham-i kastélyába utazott, hogy jelentést tegyen az államfőnek a leszerelési problémával kapcsolatos eseményekről. A külügyminiszter utazásával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy

Sir Simon az audiencián benyújtja lemondását. Illetékes angol helyen azonban ezt a hírt megcáfolják, kijelentvén, hogy ez már csak azért sem következhetik be, mert Sir Simon lemondását nem a királyhoz, hanem Macdonald miniszterelnökhöz nyújtáná be.

Mi lesz a négyhatalmi paktummal?

A genfi politikai körökben nagy feltűnést kelt az az olasz törekvés, amelyet az olasz kormány megbízottai

a négy európai nagyhatalom közös értekezletnek összehívása érdekében kifejtettek. Az olasz diplomaták egyelőre tapogatózó munkát végeznek, de a legközelebbi napokban hivatalosan is megkezdődnek az erre vonatkozó tárgyalások. Franciaország állítólag nem foglalt el visszautasító álláspontot az olasz indítvánnyal szemben, de az értekezleten csak az esetben hajlandó résztvenni,

ha azon megvitájták a Németország visszavonulása folytán előállított nemzetközi helyzetet is.

De visszautasítaná a négyhatalmi értekezlet tervét az esetben, ha azon csak a leszerelés kérdéséről volna szó. Ilyenformán csak az általános nemzetközi helyzet megvitatása céljából jelentene nehézségeket, mert a német álláspont szerint

a leszerelési konvencziák érintése nélkül a nemzetközi helyzetről tárgyalni lehetetlen. A berlini nemzeti-szocialista-párt vezetői értekezletén Hitler Kancellár nagy beszédet mondott a bel- és külpolitikai helyzetről. Hangsúlyozta, hogy az egyenjogúságot folyó külpolitikai birkózás, amely döntő stádiumba jutott, feloldhatatlanul egybe van kapcsolva a gazdasági talpraállítással és a kenyerért folyó harccal, amelyet a németység 8 hónapja céltu-

datosan folytat. A világpolitikai megbékülés előfeltétele minden gazdasági gyógyulásnak.

Az eddigi kormányoknak nagy tévedése volt, hogy nem voltak figyelemmel arra az elvre, hogy egyenjogúság nélkül céltalan minden részvétel a nemzetközi értekezleteken.

— Ezzel szemben én azt mondom, hogy népemmel és népemmel én optimista vagyok és Genfet, valamint a Népszövetséget illetően teljesen pesszimista vagyok. Németországnak kérelhetlenül ragaszkodnia kell az egyenjogúsághoz.

Németország csak békét akar, de elhatározott szándéka, hogy a jövőben nem vesz

részt semmitféle értekezleten, szövetségben és nem ír alá semmitféle szerződést, csak egyenjogú félként.

A megengesztelődés nagy művét meg kell egyszer már koronázni. Ennek a nagy küzdelemnek jegyében előékenységet kell tanúsítanunk belpolitikai ellenfeleinkkel szemben is és kezet kell nyújtanunk nekik, ha bebizonyítják, hogy a német becsület és hazaszeretet mellett vallanak hitet.

Budapestről jelentik, hogy a német eseményekkel kapcsolatosan Bethlen István gróf

volt magyar miniszterelnök a „8 Órai Utaság” számára részletesen nyilatkozott. Kifejté, hogy a leszerelési értekezleten a végső megoldást több mint egy éven keresztül huzták azaz az üriüggyel, hogy előbb biztonságot kell szerezni. Nem vették figyelembe, hogy a biztonságra elsősorban a legyőzötteknek van szükségük, mert azok biztonságát például dobták. Hosszu hónapokon keresztül folyt az alku a kérdés körül és most aztán világossá vált, hogy az európai béke jelszava mögött a felfegyverzett győztesek egyeduralmának és katonai túlsúlyának megővésétől van csupán szó. A németeknek is többször megígérték a kérdés rendezését, de amikor gyakorlati kivételre került volna a sor, akkor mindig különböző ürügyekkel álltak elő. Ilyenformán értehető Németország lépése és egyáltalában nem lehet csodálkozni ezen az elhatározáson. Remélhető azonban, hogy ezután inkább tisztulni fog a helyzet, mint eddig. Kijelentette a volt miniszterelnök, hogy helyesebb tudja, hogy a magyar kormány a német ügyben várakozó álláspontra helyezkedett.

Bethlen István gróf nyilatkozata

— A békeszerződések köteleztek bennünket a leszerelésre — mondotta — amelyet végre is hajtottunk és most igényt tartunk arra, hogy a felfegyverzést a győztesek teljes mértékben keresztülvigyék — folytatta — nyilatkozatát Bethlen gróf. — Amíg a győztesek a leszerelést nem hajtják végre, amíg nem lép életbe valami formában minden országban egyöntetűen az ellenőrzés, addig a szerződésben előirt kontrollnál nagyobbát mi sem fogunk elfogadni.

Interpelláció a francia kormányhoz a Saar-vidék sorsáról

Párisból jelentik: A francia parlament külügyi bizottsága ma délután Soulier képviselő elnöksége alatt ülést tartott. Az ülést rendkívül nagy érdeklődés előzte meg, mert köztudomású volt, hogy azon a Saar-kérdéssel és a genfi helyzettel foglalkoznak. A külügyi bizottság egyhangulag megállapította, hogy a négyhatalmi szerződés Németország magatartása következtében elvesztette érvényét és azt alkalmazni a jövőben nem lehet. Freiburg képviselő felhívta a bizottság tagjainak figyelmét a Saar-kérdés fontosságára, mivel ez, a még elintézésre váró probléma áll a német követelések középpontjában. Freiburg arra kérte a külügyminisztert, hogy legközelebb ismertesse a bizottsággal a kormány álláspontját ebben a kérdésben.

Egyetlen szó miatt

Irta: STODOLNI DEZSŐ.

Déltirolban, a Bolzanoból Brixenbe vezető országút mellett fekszik a legendásürü kis alpesi falu: Mahr. Az utóbbi évszázad alatt nem változott itt semmi, ugyanazok a hegyek örökönek a behorpadt tetejű házacskák álmai felett, ugyanazok a vizesések morailanak a völgyekben és még az „Aranykorona” vendéglő cégére is a régi, legfeljebb kissé megtépázta az idő vasfoga, de azért még mindig érdekes történetet mesélhet azoknak, akik erre felé vetődnek fel a barna Dolomitok közé.

1809. esztendőben egy bizonyos Peter Mayr nevű tirol paraszt volt a kis vendégfogadó tulajdonosa. Hatalmas növésű, igazságszerető hazafi volt, akit messze környéken ismertek és becsülték meg nem alkuvó természeté miatt. Pedig ebben az időben nagy események játszódtak le a népek színpadán. A hódító Napoleon, miután Ausztriát a wagrami csatában legyőzte, Tirol északi része Bajorországnak jutott, míg Dél-Tirolt az olasz királyságba akarták beolvasztani. A büszke korzikai azt hitte, hogy könnyű dolga lesz Tirolt kettészakítani. Egyszerre lobbant fel a szabadságharc tüze északon és délen egyaránt és rövid idő alatt lángborítottá egész Tirolt. Északon Andreas Hofer állott a felkelők élére, délen pedig Peter Mayr fogott fegyvert, hogy megvédje hazáját az elnyomók ellen. Megesküdött, hogy még egy ember is él Tirolt Napoleon nem kapja meg, ezzel megkezdődött a világtörténelem leggigantikusabb szabadságharca.

A bátor tirol parasztok vitézül harcoltak, kintű lövők lévén, ritkán tévesztettek célt. Egy-másután foglalták vissza a megszállott városokat, de a francia katonák sem harcoltak ellenük szívesen és bámulattal adóztak emberfeletti kitartásuknak.

A türelő azonban nemsokára győzedelmeskedett és az elfogott felkelők d' Hilliers francia tábornok elé kerültek. Mindenki azt hitte, hogy a foglyokat agyonlövöik, de a tábornok szabadságszerető, megértő gondolkodású ember volt és amikor a felkelőket eléje vezették, így szólott hozzájuk:

— Magam is hasonlóan eselekedtem volna, most azonban térjetez vissza tielitekhez, tegyétek

le a fegyvert, mert ha még egyszer elém kerültek, kénytelen vagyok henneteket lázadóknak tekinteni!

A tiroliak a türelőnek engedve, hazatértek, de Peter Mayr nem volt közöttük. Maroknyi csapatával felhuzódott a hatalmas tirol havasok közé, hogy onnan folytassa a harcot hazája szabadságáért.

Spinges eleste után Itália alkirálya: Eugene Beauharnias újabb kiáltványt intézett a tiroliakhoz. Ebben kegyelmet ígér mindenkinek, de aki nem teszi le a fegyvert és tovább harcol, azt lázadónak tekinti és agyonlövöti.

Peter Mayr maga is olvasta a milánói rendelet-t, de hű akart maradni esküjéhez. Bajtársival fenn a hegyek között valóságos hajtóvadászatot rendezett a portyázó olasz és francia csapatokra és rövid időn belül félelmetes híre kerekedett. A tiroliak mint istent tisztelték és benne látták Dél-Tirol vezérét. Mikor azután néhány héttel később híre járt, hogy Peter Mayrt hosszas küzdelem után elfogták és Bozenbe vitték, senkisen kételkedett abban, hogy az ítélet csakis golyóra szólhat.

Maria, Peter Mayr felesége, mikor megtudta, hogy férje fogságba esett, először újabb felkelést akart szítani, hogy kiszabadítsa urát, de aztán letett tervéről és egy batyuval a hátán megindult Bozen felé.

Bozenben a katonák elzavarták a börtöntől és nem engedték meg neki, hogy találkozzon férjével. Maria ekkor kétségbeesetten d' Hilliers tábornok lakására sietett és beszélni akart vele férje érdekében. D' Hilliers éppen Peter Mayr ügyének aktáit tanulmányozta és maga is mély részvétellel olvasta a bátor tirol elfogatását. Lelke belsőjében szerette volna valami módon megmenteni Peter Mayrt, azonban nem talált semmitféle megoldást. Mikor Maria az őrszemet félrelökve, aki nem akarta beengedni, térdreborulva könyörgött neki, hogy ha Istent ismer, mentse meg urát, a tábornok hosszasan elgondolkozott. Csakis egy megoldás lehet, Tudott-e Peter Mayr a milánói rendeletről és olvasta-e azt fenn a hegyek közt?

A bátor tirol már régen leszámolt életével és cellájában a Bibliát olvasta; mikor felesége helépett hozzá, Maria sirva ölelte át régen látott urát, de örömmel újságotla neki, hogy remény van a megmenekülésre, mert d' Hilliers tábornok új tár-

gyalást rendelt el, melyen megkérdeik tőle, hogy ismerte-e a milánói rendeletet? Erre csak azzal kell felelnie, hogy nem és azonnal szabadon bocsátják.

Peter Mayr arca elkomorodott, mikor megismogatta felesége haját:

— Eredj haza Maria — szólott hozzá — én olvastam a milánói rendeletet és ismerem, de nem válthatom meg hazug szóval az életemet...

Másnap összeült a bíróság, hogy ítélezzék Peter Mayr sorsa felett. A bírák maguk is kíváncsiak voltak, hogy mit fog felelni a vádlott és egész Tirol csak erre az egy szóra figyelt, jóllehet mindenki tudta, hogy mi lesz ez az egyetlen szó. Midőn a bátor hazafi a tárgyalóterembe vezették és tudára adták, hogy a legfelső hadbírósg új tárgyalást rendelt el, Peter Mayr elsápadt, de azért nyugodtan állott bírál előtt, nem mutatva felindulását. Az egyik hadbíró ekkor elmondta, hogy az új vizsgálat tárgya mindössze csak egyetlen kérdésre szorítkozik, vajjon lehetséges volt-e Peter Mayrnek tudomást szerezni a hegyek közt a milánói rendeletről? Halálos csend uralkodott a teremben és a bírák a közönséggel együtt lélegzettüket visszafojtva, felállva várták a vádlott feleletét.

A büszke tirol kihuzta magát és úgy válaszolt:

— Igenis ismertem a milánói rendeletet, én azonban az osztrák császárnak esküdtem örök hűséget és szavamot nem másíthatja meg semmi!

A bírák összenéztek és hiába is akarták volna megmenteni Peter Mayrt, nem lehetett, s aláírták a halálos ítéletét.

1810. februárjának egyik hideg reggelén, mikor Bozen felett még aludtak a tirol hegyek, egy szakasz francia katoná vonult végig a halálraítél szabadsághóssal Bozen uccáin, Messze a várostól egy rétre vezették ki, szemét saját kívánsága szerint nem kötötték be, hogy maga vezényelhessen a katonáknak, majd még egyszer felolvasták az ítéletet, mely golyó általi halálra szólott. A vitéz kocsmáros széjjeltárta mellén az inget és odakiáltotta a katonáknak:

— Ide löjjetek... Eljen Tirol!..

Ezt a történetet mesélte el nekem egy borongós, őszi estén Bozen és Brixen között a Gasthaus zur goldenen Krone...

Tévedésből rálőtt bajtársára az aradi lovasüzerség egyik őrszeme

Nem állott meg a felszólításra egy éjszaka hazatérő katonája. — Életveszélyes az áldozat állapota

Súlyos kimenetelű, sajnálatos szerencsétlenség történt az Aradon állomásozó lovasüzerség kaszárnyájában. A szerencsétlenség ügyében a katonai hatóságok a legszigorúbb vizsgálatot indították, amelynek megállapításai szerint a tragikus esemény előzménye, illetve részletei a következők:

Sofronie István közlegény az éjfél órában tért vissza a városból és a kaszárnya felé tartott. Amikor arra a helyre ért, ahol az ezred szénamennyiségét tartják felraktározva, Viclean György őrszem megállásra szólította fel. Sofronie azonban nem törődött az őrszem felszólításával és nem állt meg. Amikor már csak öt lépésnyi távolság választotta el Viclean Györgytől, ez a katonai szabályzat előírásainak megfelelően elsütötte a fegyverét. A golyó Sofronie István gyomrába hatolt és a szerencsétlen ember eszméletlenül összeesett. Az eseményről azonnal értesítették a szolgálatos tisztet, akinek intézkedésére Sofronie Istvánt a katonai kórházba szállították. A súlyosan sérült katonát Duma Ioan orvos-főhadnagy operálta meg. Az orvosi megállapítás szerint a golyó a beleken is áthatott és ezért kevés remény van Sofronie István felépüléséhez.

A katonai vizsgáló-bizottság a tanukihallgatások során megállapította, hogy Viclean György a szabályzat előírásainak értelmében szólította fel megállásra a feléje közeledő Sofronie Istvánt, aki a felszólításnak nem tett eleget.

CSILLÁRVÁSÁRLÁSNÁL KÖVETELJE A GAZDASÁGOS, FÉNYERŐS, TARTÓS

TUNGSRAM

IZZOLÁMPÁT

Nincsen semmi újabb ok az ostromállapot bevezetésére

Vaida miniszterelnök nyilatkozata -- Optimista hírek Párisból --
Egységesítik a büntető-törvénykönyvet

Bucurestiből jelentik: A nemzeti-parasztpárt ma estére összehívott vezetőségi ülését holnapra halasztották. A pártvezetőség ezen a gyűlésen a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatokkal foglalkozott volna. Illetékes körökben kijelentették, hogy a parlament megnyitására még egy hónap van hátra és ez idő alatt a legintenzívebb munkát fogják kifejteni. A törvényegységesítő bizottság egyébként ma délelőtt gyűlést tartott, amelyen Popovici igazságügyminiszter és Hatiegan Emil dr. erdélyi miniszter is résztvettek. Hatiegan ismert jogász és még a magyar impérium alatt táblai bíró volt, tehát jól ismeri az erdélyi törvényeket.

A bizottság a büntető-törvénykönyv egységesítésével foglalkozott.

Az új büntető-kodex rövidesen el fog készülni és minden valószínűség szerint a legelső törvényjavaslat lesz, mely a parlament elé kerül.

Párisból érkezett jelentések szerint Madgearu pénzügyminiszter az ottani újságírók szerint optimisztikusan nyilatkozott párisi tárgyalásairól és azon reményének adott kifejezést, hogy a tárgyalások sikerre fognak vezetni.

Minden remény megvan arra, hogy a francia kormány is támogatja Madgearu pénzügyminisztert.

Madgearu ma beszélgetést folytatott Daladier miniszterelnökkel is, aki biztosította arról, hogy a francia hitelezők nem fognak nehézségeket gördíteni a megegyezés elé. Beavatott körökben úgy tudják, hogy

a Németországgal kapcsolatos eseményekre való tekintettel, a franciák régi és új szövetségesükkel szemben jelentékeny engedményeket fognak tenni.

Halmageanu pénzügyi alminiszter ma

hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a Párisban tartózkodó Madgearu pénzügyminiszterrel. Madgearu közölte az alminiszterrel, hogy ma délután tárgyalásokat folytat Bonnet francia pénzügyminiszterrel, holnap délután pedig Daladier miniszterelnök fogadja.

Semmi okunk nem forog fenn az ostromállapot újbóli bevezetésére. Ha fenn akartuk volna tartani az ostromállapotot, módunkban lett volna meghosszabbítani azt.

A kormány november 15-ikén kezdi meg parlamenti tevékenységét és törvényes munkásságát. Az új parlamenti szesszió már tár-

Kétségtelen, hogy a pénzügyminiszter párisi tárgyalásai a román-francia pénzügyi és gazdasági kérdésekkel állanak kapcsolatban és hogy azokon közvetve a külföldi hitelezők ügye is szóba kerül.

A kormányhoz közelálló körökben optimista hangulat uralkodik és bizonyosra veszik, hogy a most mutatkozó pénzügyi nehézségeket sikerül leküzdeni. Ezzel szemben

az ellenzék szerint a gazdasági nehézségek megoldására nem sikerült kedvező módot találni.

Az ostromállapot újbóli hatályba léptetésével sokat foglalkozik a bucaresti-i sajtó. Vaida Sándor miniszterelnök ma ezzel kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

gyalás alá veszik az új egységesített büntető-kodexet, amelynek megalkotásában tevékeny részt vesz Hatiegan erdélyi miniszter is.

Szovjetrepülők bombázták Mandzsukuó fővárosát

Kétszáz áldozata van állítólag a légi támadásnak

Londonból jelentik, hogy a távol Keletről érkezett jelentések szerint szovjetrepülőgépek megtámadták Mandzsukuó fővárosát és 13 bombát dobtak le. A támadás óriási pánikot keltett. Állítólag kétszáz japán esett áldozatul a robbanásoknak. A szovjet-repülők támadásának híre Kína lakossága körében leirhatatlan lelkesedést s örömet keltett.

A szovjet légi haderejének váratlan támadása, amelyről mindössze a fenti szűkszavú, de sokatmondó jelentésünk érkezett, óriási feltűnést kell világszerte. Könnyen lehetséges, hogy ez a bombázás elpattantja annak az

amugy is feszült viszonynak a végső hurját, amely a szovjetunió és Japán között fenállott. Diplomáciai körökben lehetségesnek tartják, hogy a szovjet páratlan provokációja új háborút robbant ki a Távol Keleten.

CORSO! MA PREMIER!

A saison első igazi nagy slágere!

Láthatatlan gárda!

Oszták-olasz vonatkozású, nagy pazar kiállítású kémfilm.

Brigitte Helm, Karl Ludwig Diehl, Oscar Homolka, Theodor Loos, Julius Falkenstein.

Minden városban napokig kellett jegyre várakozni! Kérjük, szíveskedjenek jegyről előre gondoskodni!

Ma d. u. 3 órakor!

Mesék az irógépről!

Mesés oparett!

Renate Müller, Hermann Thimig, Felix Bressart.

Jegy 8. — plus 2.—

Az aradi Vörös Kereszt Egylet nagyszabásu estje a téli inség leküzdésére

Nemzetiségre való tekintet nélkül Arad társadalmi körében őszinte érdeklődés előzi meg a Vörös Kereszt-Egylet ezévi nagyszabásu műsoros estjét, amelyet vasárnap, 22-én este rendez a Kulturpalota nagytermében. A koncert teljes jövedelmét az aradi szegény gyermekek élelmezésére s a közelgő tél nyomorának enyhítésére használja fel a Jótékony Egyesület, amelynek lelkes vezetője dr. Botis Tivadarné, a jótékonyaságáról, agilitásáról közismert előadó.

A művészt programja magasnívóju, értékes összeállításban hozza a közönség elé mindazt, ami a zeneművészet terén értéket jelent az aradi zenerajongó publikum előtt. A program bevezető prologját dr. Botis Tivadarné mondja, majd Szegő Nándor, az ismert aradi dalkomponista saját szerzeményeit játssza el zongorán. A Vörös Kereszt-Egylet nevű műsorának keretében mutatkozik be Aradon először kétzongorós jazzhangverseny formájában az aradi társaságok közkedvelt tagja: Welsz Oszkár, ez a kiváló, Istenáldotta tehetségű zongoraművész, valamint Kalocsay Zoltán a külföldön is jólismert zongoraművész és zeneszerző, aki a legutóbbi időben Brodszky Miklóssal együtt több világsiker aratott operett zenéjét komponálta.

Nagy nyeresége lesz a vasárnap esti hangversenynök Vancu Olympia, az ismert aradi énekművész nő fellépte, aki bársonyos, zengő alt hangján dalokat ad elő a koncertest keretében. Lászlóné Prohászka Elvira monológja külön eseményt jelent és feltűnést fog kelteni Sebess Ily táncművész nő klasszikus táncszáma is. Welsz Oszkár és Kalocsay Zoltán a koncert második felében ismét eredet jazz-duettel gyönyörködtetik a közönséget, majd a briliáns program utolsó számaként Fekete Tivadar, az ismert író és publicista verses epilogusa kerül a közönség elé az író hatóságos, szinte szuggesztív előadásában. A Vörös Kereszt-Egylet vasárnap esti koncertje Arad társadalmi és művészeti eseménye lesz.

Dr. Antalné

külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett. Legújabb arokezeléseket végzi az Orvosi Kozmetikai intézetben v. Zrinyi-uca 14. sz. Végleges szőrtelenítés, szemölcs eltávolítás stb. 3685

Az egyiptomi piramisoknál régibb freskókat fedezett fel Almássy László afrikai expedíciója

A sivatagi őskultura oázisára bukkantak egy eddig ismeretlen barlangban. — A titokzatos Uvenat-oázis kincsei

Almássy László egyike az újabb földrajzi kutatás nagy hőseinek. Esztendőkn át azt vitatta, hogy az afrikai francsa gyarmatokon túl elterülő sivatagban van egy nagy titokzatos oázis, amelyen a világtól elzárva, teljesen ismeretlenül él egy kulturált nép. Almássy ezzel a teóriájával sok ideig kinevették és majdnem az egész vagyona ráment azokra a költséges expedíciókra, amelyekkel újból és újból megkísérelte, hogy átjusson a sivatagon. Az egyik expedícióban majdnem elpusztult, mert autói nem tudtak a homoksivatagon továbbjutni és az éhhalál veszedelme fenyegette. Végül annyi bizonyítékot szerzett teóriájának igazolására, hogy egy angol és olasz érdeklődőből álló pénzcsoport lehetővé tette egy nagyobb kutatóexpedíció kiküldését. Almássy ezzel az expedícióval eljutott az Uvenat-oázisig, ahova előtte még soha fehér ember nem tudott eljutni és ebben az oázisban az afrikai őskulturának csodálatos bizonyítékait találta meg.

Az oázisban egy sziklabarlangot fedeztek fel, amelynek falait

csodálatos képek borítják. Körülbelül 800 kép van a sziklabarlangban.

és a szakértők véleménye szerint ezeket a képeket sokezer esztendővel ezelőtt festette a sivatagnak egy ismeretlen és zseniális művésze. Valószínű, hogy ezek a képek már akkor megváltak, amikor az egyiptomi piramisokat

Benes Rómába készül

Két óra hosszat tárgyalt Dollfussal Bécsben a dunai kérdéstről — Módosításokat ajánl Mussolini tervéhez? —

Bécsből jelentik: Benes cseh külügyminiszter bécsi látogatásával kapcsolatosan feltűnést keltett Fierringer bécsi cseh követ nyilatkozata, amely diplomáciai körökben szokatlan őszinteséggel árulja el, hogy Benes a dunai kérdés ügyében tartózkodik Bécsben. A külügyminiszternek megvan a saját eszméje, azonban emellett meg tudna barátkozni Mussolini tervével is, ha azon bizonyos módosításokat eszközölnének. Benes ezután Rómába fog utazni, eszerint a bécsi látogatást úgy lehet tekinteni, mint a római ut előkészítőjét.

A cseh befolyás alatt álló „Der Tag” értesítése szerint Benes bécsi útja üzleti háttérű. Csehország szeretne enyhíteni Ausztria gazdasági elzárkózottságát és az a célja, hogy Ausztria cikkeit a cseh piacokon helyezze el, amivel Ausztria érdekeltségét a német orientációtól elhódítaná. A „Prager Presse” tovább

megy a kombinációkban és arról ír, hogy Benes vissza akarja Dollfuss dr.-t tartani attól, hogy a fascista diktatúra karjaiba dőljön és Starhemberg tulsulyba kerüljön.

Benes két óra hosszat tárgyalt az osztrák kancellárral, aki villásreggeli látta vendégül a külügyminisztert. Benes a délután folyamán visszautazott Prágába. Egyöntetű az a vélemény, hogy a két politikus találkozásán az azonos álláspontok örvendetes összhangja bontakozott ki, amely Középeurópa jövő békéjének érdekeit szolgálja.

A Petit Parisien Benes csehszlovák külügyminiszter és Dollfuss osztrák kancellár bécsi tárgyalásaival kapcsolatban prágai tudóstójának jelentése alapján kifejti, hogy Benes a barátság szellemében kíván tanácskozni Mussolini olasz miniszterelnök tervéről. Amely már előre is bizonyos, hogy a kisanant gazdasági tervét ez a terv nem érintheti.

A Sportvonat utasai ma, csütörtökön délután 4—7 óráig vehetik át utazási igazolványaikat

A tudnivalók pontos ismertetése — Az indulás és érkezés ideje

A Budapestre és Bécsbe induló filléres sportvonat pénteken, 20-án délelőtt pontosan 10 órakor indul el az aradi pályaudvarról, míg Budapestre — ottani időszámítás szerint — délután 4 óra 16 perckor érkezik meg a Keleti-pályaudvarra. Azok, akik Bécsbe utaznak Bu-

dapestről péntek este 11 óra 40 perckor indulhatnak tovább és szombat reggel 6 óra 25 perckor érkeznek meg az osztrák fővárosba. Bécsből 26-án reggel 8 óra 25 perckor indulnak vissza Budapestre, ahová 26-án délelőtt 12.40 perckor érkeznek meg. A társasutazás résztvevőinek különvonata 26-án délután 2 óra 35 perckor indul vissza Budapestre s Aradra este 10 órakor érkezik meg.

A filléres sportvonat utasai utazási igazolványaikat ma, csütörtökön délután 4—7 óráig vehetik át az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Mindazok, akik egyéni utlevéllel vesznek részt a társasutazásban, még a mai nap folyamán hozzák be utlevelüket kiadóhivatalunkba és adják le az utazási osztályon. Felkérjük mindazokat, akik az utazás részvételi díjának összegével hátralékban vannak, hogy még ma, legkésőbb délután 5 óráig egyenlítsék ki a hátralékos díjösszeget.

A részvételi jegyen, amely utazási igazolványul szolgál, pontosan fel van tüntetve az, hogy melyik kocsi, milyen számot viselő fülkében melyik számozott ülőhely áll az utas rendelkezésére. Az aradi utasok számára a hetes (7), nyolcas (8), kilences (9) és tízes (10) kocsit jelölte ki a temesvári Központi Bank menetjegyirodája, a társasutazás rendezője. A kocsik számtáblája minden vagon ajtaján feltűnő elhelyezést nyer s így a közönség kényelmesen és biztosan megtalálhatja saját kocsiját. A fülkék szintén számozva vannak, tehát a legnagyobb rendről és kényelméről elhelyezkedésről a rendezőség gondoskodik.

Felkérjük mindazokat az utasokat, akik a magyar-olasz mérkőzésre jegyet rezerváltak, hogy még ma, csütörtök déli fél 1 óráig jelentkezzenek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Karácsonyi utazás — a tavaszbba Tenerife és Madeira szigetre

1933. december 22-től 1934. január 6-ig.
A „Milwaukee” nevű legnagyobb német motorshajóval 8154 km. A legolcsóbb ár Hamburgtól:
7585 lei.

Üdülést nyújtó, szórakoztató utazás a verőfényes délre egy, csak I. osztállyal rendelkező, minden kényelmet nyújtó, legmodernebb hajón.
További felvilágosítások és jelentkezések a

Hamburg Amerika Linie S. A. R.
aradi képviselőténél.

Künstler vizum- és utazási Iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

építették, mert a színes képeken olyan afrikai állatok láthatók, amelyeket sokezer év óta nem látott emberi szem. De nemcsak állatképek vannak a sziklabarlang falain, hanem emberi képek is. Meztelen testű, nyállal fellegyverzett férfiak, akiknek a nyakán, karjain valószínűleg csontból készült fehér ékszerek láthatók. Nagyon érdekes, hogy míg a képeken ábrázolt férfiak mind karcsu testű, izmos, valódi férfiszépségek, addig

a nők szinte ijesztő óriások, szörnyű nagy mellekkel: elhízott és fantasztikusan csunya asszonyságok.

akiknek képeit leginkább az osztrák Alpések egyik sziklabarlangjában talált ősvénusz-szoborra emlékeztetnek. Éppen ezért azt gondolják, hogy

az Almássy által felfedezett ősi kultura legalább hétezer esztendő.

az emberiségnek az őskorából való, amikor a nő még olyan volt, amilyenek az Uvenat-oázis képei mutatják.

A sziklabarlang felfedezése után Almássy expedíciója, amelyet olasz katonák kísérték, azonnal visszafordult, hogy egy régészekből álló speciális tudományos expedíció indulhasson el az uvenati oázisig, hogy az ott talált csodálatos képeket és őskori fegyvereket megvizsgálhassa.

Halállal végződő tiltott műtétek megdöbbentő szaporodása Aradon

Lelkiismeretlen szülész-nők garázdálkodása. — Haldoklik egy
ujabb áldozat — Feljelentés az ügyészségen

Az utóbbi időben feltűnően elszaporodtak Aradon a tiltott műtétek esetei. Számos esetben végződtek halállal ezek a megdöbbentő történetek, amelyekről eddig csaknem minden egyes esetben kivétel nélkül kiderült, hogy arra nem hivatott kezek beavatkozása idézte elő a katasztrófát. A szerencsétlen áldozatok, ahelyett, hogy szakorvosokhoz fordultak volna elsősorban is, akik ismerik az egészségügyi törvényeket és ha műtéti beavatkozásra van szükség, azt megfelelő elővigyázattal és körültekintéssel hajtják végre, kuruzslóasszonyok kétes tisztaságu odúit keresik fel, hogy ott a tiltott műtétnek könnyelműen alávetve magukat, súlyos fertőzést, végzetes sebesüléseket szerezzenek maguknak. A legutóbbi esetben halálos áldozata Józsa Karolina volt Aradon, akit már tükésőn szállítottak be az aradi nőgyógyászati kórházba ahhoz, hogy meg lehetett volna menteni az élet számára. A szerencsétlen áldozat halála után derült ki, hogy *vesztét egy bábaasszony avatatlán beavatkozása okozta, amelyből súlyos vérmérgezés, hashártyagyulladás és ezt követőleg az elkerülhetetlen halál származott*, míg a tettes szülész-nőt az ügyészség vette őrizetbe.

Józsa Karolina esete megisméllődött újra Aradon. A közelmúlt napokban az aradi kórházba az egyik aradi nőgyógyász egy beteg nőt utalt be, *Brănoșteanu* Erzsébet buzsáki lakost, aki heves altesti fájdalmakról panaszkodott. A kórházban szakszerűen megvizsgálták a beteget mindenféle szempontból, de nem észlelték rajta sem belgyógyászati, sem sebészeti szempontból semmi gyanúsat, csupán nőgyógyászati szempontból nem vizsgálták

meg állapotát, tekintettel arra, hogy éppen egy nőgyógyász küldte be. Mivel azonban a beteg állapota egyre rosszabbodott, a kórház a nőgyógyászati kórházból áthívatta dr. *Háber* József szülész-nőgyógyászt, aki legelső vizsgálatra megállapította, hogy *a betegen valaki tiltott műtétet hajtott végre, amely azonban súlyos fertőzést okozott*. Azonnal intézkedés történt, hogy a súlyos állapotban levő nőt haladéktalanul a nőgyógyászati kórházba szállítsák át hashártyagyulladással, ahol jelenleg is élet-halál között lebeg. A nőgyógyászati kórház igazgató-főorvosa, dr. *Vuia* Salvator Háber József dr. jelentése és a saját észleletei nyomán azonnal feljelentést tett az aradi ügyészségen az ellen az avatatlán tettes ellen, aki a tiltott műtétet végrehajtotta a szerencsétlen betegen. Az orvosok kérdéseire ugyanis *a szenvedő nő bevallotta, hogy a tiltott műtétet Borlodon gáji szülész-nő hajtotta végre és miután látta, hogy az avatatlán beavatkozás folytán komplikációk támadnak, azt a tanácsot adta, hogy forduljon orvoshoz. Így került a beteg több aradi nőgyógyászhoz, akik végre is a köz-kórházba utalták.*

Az aradi szülészeti és nőgyógyászati kórház igazgatóságának bünvádi feljelentésére a vizsgálatot az ügyészség azonnal megindította. Értesüléseink szerint a súlyos váddal terhelt gáji szülész-nőt már eddig is több ízben hallgatták ki a vizsgálóbíróságon. Mindez azonban már sokat nem segít az áldozaton, aki élet-halál között lebeg az aradi nőgyógyászati kórházban és *felépüléséhez kevés a remény*. Az ügyészség a súlyosvégű, legújabb tiltott műtét ügyében bevezette a vizsgálatot.

EKSTASE

Nem titok már ma, hogy az őszi szezon legnagyobb filmeseménye

EKSTASE

biztos rohammal foglalja el Aradon is a siker várát

EKSTASE

főszerepben HEDY KIESLER-rel, Európa legszebb nőjével.

EKSTASE

a megdönthetetlen művészi értékű film,

EKSTASE

az a film, amelyre mindenki nagyon kíváncsi,

EKSTASE

rövidesen látható lesz, de már most izgalommal várja egész Arad.

Forradalmi találmány a rádió- technikában

Egy linzi technikus sikeresen megváltoztatja
új találmányában az eddigi rádió szerkesztési
tipusát. — Villódzó térkép a hallgatószekrényen

Bécsből jelentik: D. L. Egger linzi technikusnak sikerült egy olyan rádiókészüléket készíteni, amely az elképzelhető legnagyobb könnyelmet jelenti a rádióhallgatók részére és amely a rádióvevőkészülékek eddigi formáját teljesen megváltoztatja. Készülékét most jelentette be a szabadalmi hivatalnak.

Az új találmány lényege tulajdonképpen egy olyan automatikus önműködő és állomás-beállító szerkezet, amely egyetlen kézmozdulattal kezelhető.

Az új apparátus frontjának kétharmadát Európa színes térképe foglalja el. Ez alatt számos megvilágítható táblácska áll, amelyeken az adóállomások nevei sorakoznak.

Ha egy állomást be akarunk állítani, csak a kapcsolót kell az illető állomás neve mellett helyére illeszteni, mire a készülék a legnagyobb csendben,

minden mellékzörej nélkül magától beállítja a kívánt állomást és a térkép megfe-

lelő helyén megjelenik a beállított állomás neve kivilágítva

Különösen említésre méltó, hogy az esetleges hullámhosszváltozások vagy a beállítás kisebb differenciái pár másodperc alatt tartósan utána állíthatók s ugyancsak beállíthatók a készülékbe a tervezett automatikus állomások mellett újabb állomások is, a hallgatók tetszése szerint.

Ha a kapcsolót nem a megadott állomásnevek mellett nyomjuk be a készülékbe, a készülék keresésre van beállítva. Az egyetlen gomb forgatásánál azután a készülék csak akkor mutatja valamelyik állomás kivilágított nevét, ha a küldőállomás hullámait a legpontosabban állította be. Természetes, hogy ez a keresés is a legtökéletesebb csendben történik az új készüléken. Az új készüléket „Atlantik”-automatának nevezték el és nagy előnye, hogy mint különálló egységet lehet kezelni s ezért beszerzése csupán egyszer szükséges. A mostani vagy későbbi készülékekhez mindig hozzá lehet szerelni.

INGYEN UTAZHAT PESTRE

oda-vissza,

mert minden költsége megtérül, ha

kabát, ruha,

bunda

szükségletét

Hölzer

női divatházában szerzi be

Budapest, IV., Váci-ucca 26.

Megindult a munka

az aradi magyar színház
megmentése érdekében

A színügyi bizottság az aradi Magyar Párt helyiségében szerda délután hat órakor gyűlést tartott, melyet Barabás Béla dr. elnök szavai nyitottak meg. Az elnök után Bakács Miksa és Prohászka László dr. szólaltak fel, akik a mult ülésen javasolt ellenőrző-bizottságok mellett foglaltak állást, Bakács Miksa a bizottságok autoritásának leszögezését kívánja, Felhő Ervin, aki Szendrey igazgatót távollétében helyettesíti, elmondotta, hogy a multban a közönség azzal indokolta a színháztól való távolmaradását, hogy hiába pártolják a színészeket, amikor Szendrey amugy sem fizeti tagjait. Ez szerinte nem feji a tényeket, mert Szendrey mindig fizette tagjait, csupán a segédszereplők keltették ezt a hitet a közönség körében. Dr. Nagy Sándor Prohászka László dr.-t ajánlja a propaganda-bizottság elnökéül, Prohászka dr. a megbízatást el is vállalta. Nagy Sándor dr., Révész Mór dr. és Bakács Miksa nyomban bejelentették, hogy készséggel állnak Prohászka László mellé. A művészeti bizottság összeállítására nézve is történt döntés s e bizottságba felkerik L. Prohászka Elvirát, Szöllösi István nyug. igazgatót, Dálnoki Nagy Lajost és Bing Jánost. Az anyagi ellenőrzést Fränkel főtitkár és Bakács vállalták magukra. A két bizottság szervesen együtt fog dolgozni. A bérlet-szelvények ügyében a színháznak és a propaganda-bizottságnak az az álláspontja, hogy a páholy-szelvények összegét a bérplők előre fizessék: ez lenne a színház forogtatókéje, amely összeg kezelését az anyagi ellenőrző bizottság kontrolálja.

Szendrey színigazgató levél után kérte a bizottságot, hogy járjanak el a város vezetőségénél, hogy a színház az idei szezonja alkalmával két vagon kokszot és két vagon fát kapjon, valamint intervenáljon a villanygyárnál is, hogy az a színházi fogyasztásnál is olyan árat számítsanak, mint amilyent a városi üzemek élveznek. A gyűlés ugy döntött, hogy felkerik Lócs Rezső dr. városi tanácsagot, hogy Földes Soma vezérigazgatóval és Fränkel főtitkárrel együtt járjon el egy a városnál, mint a villanygyárnál a kieszközölendő kedvezmények érdekében. Ezután az elnök dr. Barabás Béla felolvasta felhívását, amelyet a magyar színház megmentésére Arad magyar közönségéhez intézett. A felhívást a jelenlevők lelkes tapsal fogadták. Dr. Prohászka László ezután kéri fel csütörtök-esti jelentkezésre mindazokat, akik a színház-akció segélyére kívánnak lenni.

CENTRAL-MOZGO: Ma utoljára: TRENCK nek filmváltozata. Főszerepekben: Hans Stüwe, Dorothea Wleck, Theodor Loos, Olga Tschchowowa, Anton Pointner, Paul Hörbiger.

SELECT-MOZGO: Repriz-premier: A MONT-nés, énekes vigiáték. Főszerepekben: Fritz Schulz, Emmi Bessel, Alfred Abel. A filmet Hans Schwarz rendezte.

JÖN! A MEGZAVART NÁSZUT. Vidám bűnügyi történet. Minden jelenete izgalmas, változatos, mozgalmos. Főszereplői: Hermann Soelmannus, Elga Brink, Julius Falkenstein, Harry Hardt.

HIREK

Az angol király unokái

Lady Cynthia Asquith az udvar jóváhagyásával könyvet írt a yorki hercegi család életéről. A könyv érdekes világot vet az angol királyi család egyszerű polgárius életére. V. György király kedvence Erzsébet hercegnő, a yorki hercegi pár idősebb leánykája. A kis hercegnő, ha a Buckingham-palotában étkezik, mindig nagyapja mellett ül és gyakran elcseni tányérjáról a legjobb falatokat. Midőn az írónő egyszer a király dolgozószobájába lépett, az uralkodó a padlón fekvő keresgéltséget a pamlag alatt kijelentve, hogy:

Erzsike hajcsattját keresem.

A két kis királyi hercegnő kedvenc foglalkozása, hogy minden reggel kisérik a gyermekszobát. Magas rangjukat nem is sejtik és azt hiszik, hogy az éljenés, amellyel a közönség lépten-nyomon fogadja őket, „minden jó kislánynak kijár”. A yorki hercegnő maga tanítja gyermekeit írni-olvasni és gyakran a gyermekszoba közelében levő külön konyhában süt-főz, hogy „felfrissítse skót szakácsművészetét”. Amerikában a yorki hercegnőt tartják Európa legszebb és legelegánabb királyi hölgyének, a legelőkelőbb new-yorki divatcégek gyakran küldenek Londonba megbízottakat, akiknek az az egyetlen feladatuk, hogy a yorki hercegnő ruhájáról, szokásairól vagy viselkedéséről jegyzeteket készítsenek.

— **IDÓPROGNÓZIS:** Észak-keleti légáramlás, nyugat felől az eső szünetre várható, lényegtelen hőváltozással.

— **Károly király a bucuresti-i repülőmeetingen.** Bucurestiből jelentik: Ma délben a piperai repülőtéren, Bucuresti mellett, a lengyel repülők meetinget tartottak, amelyen Károly király is megjelent. A király a délelőtt folytatott meg Simaiaból Bucurestibe és Vaída miniszterelnök társaságában jelent meg a repülőtéren. Ott voltak a kormány tagjai, a bucuresti-i diplomáciai testület, a pápai nuncius vezetésével, valamint katonai és polgári méltóságok. A lengyel repülők először akrobatikus mutatványokat produkáltak, majd háborús gyakorlatokat mutattak be. A repülőgyakorlatok végeztével a pilóták parancsnoka, Rajszky ezredes a király elé lépett és katonai jelentést tett. A király valamennyi lengyel repülővel kezdet szorított. A lengyel repülők tiszteletére a kormány ma délben bankettet adott a Cercul Militar termében, amelyen Károly király is részt vett. A repülőosztag holnap startol Lengyelország felé.

— **Az új ezerlejesek premierje Aradon.** A Banca Nationala aradi fiókjánál két nap óta folyik a régi ezerlejeseknek az új bankjegyekre való becserélése. A magánosok eddig több mint kétmillió lejt meghaladó összeget cseréltek be új ezerlejesekre. Az új bankjegyek formában, nagyságban és rajzban azonosak a régiekkel. A bankjegyek színezése azonban vöröses-barna és nagyon hasonlít az 500 lejes bankjegyek színére.

Hegedű- és zongoraiskolák a CULTURA könyvüzletben.

— **Megerősítették a román-bolgár határt.** Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium Dobrudzsza közbiztonságának emelésére csendőrkülönítményt, illetőleg csendőrutánpótlást dirigált Dobrudzsába. Amennyiben ez a megerősítés nem lenne elegendő, újabb osztagokat fognak a határvidékre küldeni. A legutóbbi támadások ügyében a vizsgálatot lefolytatták és az mindent tisztázott. A rend és a közbiztonság Dobrudzsában egyébként tökéletesen helyreállott és a megtett óvintézkedések alkalmasak arra, hogy újabb támadásokat megakadályozzanak és a komitácók kedvét elvegyék a betörésektől.

— **Belháború a bucuresti-i zsidó diákok között.** Bucurestiből jelentik: Egyik zsidó diákok között ma délelőtt parázs összetűzés támadt zsidó politikai kérdések miatt. A bennlakó diákok két táborra szakadtak, jobb- és baloldali felfogás szerint. A véleményeltérések során tettelegességre került a sor és többen könnyen megsebesültek. Az incidens ügyében a vizsgálat megindult.

— **Drága a telefon.** Bucurestiből jelentik: A román telefontársaság tarifájának kérdésében ma Mirto közlekedésügyi miniszter elhatározta, hogy maga is közbelép. A közlekedési miniszter a legközelebbi napok egyikén magához kéri a telefontársaság vezetőit, hogy velük a telefon-tarifa csökkentése ügyében tárgyalásokat folytasson.

— **Rossz az őszi érettségik eredménye.** Bucurestiből jelentik: Most tették közzé az őszi érettségi vizsgálatok eredményét, amelyen a statisztika szerint a jelöltek 61,2 százaléka ment át. Az őszi érettségi vizsgálatok eszerint rosszabb eredménnyel végeztek, mint a júniusban tartottak, mert azokon a sikerült vizsgázók százalékszámára 72 volt.

— **Az aradi pénzügyigazgatóság azt a kérést intézi a város lakosságához,** hogy mindazok, akiknek a pénzügyigazgatóságon elintéznivaló ügyeik vannak, lehetőleg már a korai reggeli órákban jelenjenek meg a pénzügyigazgatóságon. A hivatalos óra reggel fél nyolckor kezdődik, úgy, hogy a tisztviselők már ettől az időponttól kezdve a közönség rendelkezésére állanak. Fokozottan vonatkozik a fenti kérelem azokra, akiknek a főpénztárnál van elintéznivaló dolguk, mert itt tizenegy óra után már pénztár-zárlat van, úgy, hogy a felek ügyeit a tisztviselők csak délelőtt tizenegy óráig intézhetik el.

A hős rádiótávírássz

A tampicói borzalmas orkán idején, a tampicói repülőtér rádióállomásán a távírássz az utolsó pillanatig kitartott és egymásután adta le a segélykérő rádiósürgönyöket, még akkor is, amikor a vihar borzalmas ereje már mindent rombadöntött körülötte. Állomáshelyét akkor sem hagyta el, amikor az áradás már azt az épületet is elöntötte, amelyben dolgozott és csak akkor hagyta abba a munkát, amikor a betóduló hullámok elsodorták a készülékét. A hősies távírássz ezután sem szüntette meg életmentő munkáját és repülőgépen felszállt és a legnagyobb viharban a repülőgép rádiókészülékén küldte szíjjel a segélykérő sürgönyöket. Ennek a névtelen hősnek, ennek a kötelességét minden halálveszedelemben is hiven teljesítő távírássznak sokezer ember köszönheti a megmenekülését.

— **Aradi sajtóperben felmentett kolozsvári újságíró.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári ítéletábra ma foglalkozott Gara Ernő dr. újságíró ügyével, aki néhány évvel ezelőtt az Ellenzékben cikksorozatot írt az akkor Aradon székelő Cur Salom társaság ellen „Se pénz, se dunám” címmel. Ebben a cikksorozatban leleplezte a kivándorlási társaságot és azt írta róla, hogy hasznavehetetlen földeket adtak el és a részvényesek végül se földet, se pénzt nem kaptak. A törvényszék annakidején felmentette az újságírót és ma a tábla is jóváhagyta az ítéletet, mert Gara Ernő állításait behozott bizonyítottnak vette.

— **Elrontott gyomor, bélzavarok, emelvényes, kellemetlen szájjal, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteinél** már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a sok éves és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul.

— **Az állam anyagilag nem felelős tisztviselőiért.** Rendkívül érdekes döntést hozott ma az aradi törvényszék egy polgári perrel kapcsolatban. A pert egy nagylaki gazdálkodó indította, aki részt vett egy ingatlan árverésen, amelyet a pécskai járásbíró tartott és 147 ezer lejt tett le bántépén gyanánt. Ez összeget Cenedan György volt pécskai járásbírósi tisztviselő elcsikkasztotta. A bünygyi eljárás során a tisztviselőt megbüntették, de a pénz nem került meg. A gazda ekkor pert indított az állam, illetve az igazságügyminisztérium ellen. Az aradi törvényszék elutasította keresetével a felperest és kimondta, hogy az állam csak abban az esetben felelős visszavételét követő tisztviselőiért, ha azok az államot, mint magánfelet képviselik. A károsult az ítélet ellen fellebbezést jelentett be a temesvári táblához.

Ritkán kell cserélni!

— **GÖRING ÉS GÖBELS A LIPCSEI BÍRÓSÁG ELŐTT.** Berlinből jelentik: A Reichstag-per mai tárgyalásán az elnök bejelentette, hogy a jövő héten Göring és Göbbels minisztereket is kihallgatják. Dimitroff közölte az elnökkel, hogy szeretné a külföldön megjelent Barna könyvet tanulmányozni. Az elnök megjegyezte, hogy a könyv valótlanságokat állít, de különben is elkobozták, a kérést nem áll módjában teljesíteni. A kihallgatások során a parlament öreki tagadták, mintha a tüz kitérése után rohamosztagosok tartózkodtak volna a parlament körül.

— **Aradi rendőri hírek.** Elinter Antal 3500 lejt értékű kerékpárját és Hut István 5000 lejes kerékpárját ma délelőtt ellopták. — A Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 33. szám alatti pincében betörők jártak az éjszaka folyamán és a házban lakó Sáfrány László pincéjének ajtaját feszítették fel. Itt régi ruhák voltak felhalmozva és a betörők mintegy 2000 lejt értékű ruhaneműt loptak el. — Komóczi Béla Pécskai-uti vendéglős feljelentést tett a rendőrségen, mert 5000 lejt értékű bőr kabátját ellopták. — Bran Vasil gáji lakos egy Crisan nevű pincért jelentett fel, aki szerinte a zsebéből 750 lejt ellopott.

— **Szerencsétlenség a pankotai állomáson.** Pankotáról jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt a pankotai állomáson. Petrisorné ternovai iskola-takarítónő a pankotai állomáson le akart szállni a mozgásban lévő vonatról, azonban a lépcsőn megcsuszott és a jobb lába a kerekek alá került. A szerencsétlen asszony iszonyu sikoltozásba tört ki s a szerencsétlenség színhelyén összesereglett emberek kiszabadították a kerekek alól, azonban jobb lábát a vonat tétől lefelé amputálta. Dr. Bedermann Jenő részlegesített első segélyben a súlyos baleset áldozatát, majd Petrisornét beszállították a borosjenői kórházba, ahol dr. Balogh igazgató-főorvos vette kezelés alá. A szerencsétlen asszony állapota súlyos.

— **Különös éjszakai betörés Aradon.** Cuc János Strada Minervei (Ilona-ucca) 40. szám alatti lakos érdekes lopást jelentett be a rendőrségnek. Az éjszaka folyamán betörők jártak a lakásában, akik valószínűleg a helyzetrel ismerősek voltak és tudták, hogy az egyik szekrényében nagyszámú készpénzt tart. Ma reggel, amikor Cuc abba a szobába ment, ahol a közel 100 ezer lejt tartotta, megdöbbentve állapította meg, hogy 24 ezer lejt hiányzik a pénzből. Nyomban jelentést tett a rendőrségnek és a bünygyi osztály megindította az ügyben a nyomozást. Érdekes a dologban, hogy a betörők nem az egész összeget vitték magukkal, hanem annak aránylag kis részét. A nyomozás a legnagyobb apparátussal folyik.

Praktikus módosítás

A papa: Te használatlan kölyök, már megint megbuktál a számtanból. Add csak üle a nádpálcát, hadd poroljam ki a nadrágodat!

Mórika: Nem lehetne inkább a por-szivóval?

Negyvenezer pengő értékű valutát raboltak el az IBUSZ budapesti vaskasszájából

Budapestről jelentik: Vakmerő betörést követek el az elmúlt éjszaka az IBUSZ vigadó téri menetgyűjöttjében. Amikor az altisztek hozzáfogtak a takarításhoz, észrevették, hogy a nagyteremben, a bankosztály egyik boxa előtt szokatlan szeméthalom fekszik. Pár pillanat múlva megdöbbenve állapították meg, hogy a valutabeváltó pénztár boxában nagy kasszaúrást történt. A hatalmas páncélszekrény a tájongó rés mutatta, hogy a zárát kifeszítették és az ajtót kinyitották.

A rendőri bizottság megállapította, hogy a kasszaúrák az uccára nyúló magas földszinti ablakot benyomva hatoltak be a helyiségbe és a magukkal hozott legmodernebb villanyfürőgépekkel kinyitották a páncélszekrényt. A betörők gummikesztyűvel dolgoztak, mert sehol nem lehetett ujjlenyomatot találni. A reggeli rovacsolás során kiderült, hogy a feltört Wertheim-kasszában mintegy negyvenezer pengő értékű külföldi bankjegyek voltak.

A betörők minden valószínűség szerint ismerték a helyi viszonyokat, mert több páncélszekrény közül éppen a valuta-szekrényt nyitották ki. Alkalmasságukat tudták, hogy a menetgyűjöttjében az a szokás, hogy a napi bevételt minden este elviszik a postatakarék-pénztárba és csupán a valuta-pénztár készletét tartják elzárva a nagy páncélszekrényben. A nemzetközi kasszaúráknak látszó betörőket a rendőrség nagy apparátussal keresi.

A Balkán bekéjének alapjait fektették le Ankarában. Ankarából jelentik: Titulescu román külügyminiszter ma elutazott Ankarából. A pályaudvaron Tevfik Rükzsi bey török külügyminiszter, sok török előkelőség és az ankarai román követtség személyzete búcsúztatta a külügyminisztert, aki Bucuresti felé vette útját. A külföldi sajtó élénken foglalkozik Titulescu ankarai látogatásával. A Times, valamint a Daily Telegraph a látogatással kapcsolatban azt írja, hogy amennyiben a Balkán-blokk létrejön, akkor Titulescunak sikerült a jelenkor történelmének legjelentősebb diplomáciai tényét megvalósítania. A török külügyminisztériumban egyébként ma ünnepélyes külsőségek között aláírták a román-török barátsági, megneemtámasztási és döntőbírósi szerződéseket.

Agyvértódlás, szívzorogás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által igen sokszor megszüntethetők.

Szovjetrepülőgép Párisban. Moszkvából jelentik: A jövő héten hetven szovjetrepülőgép startol Párisba, hogy visszaadják Cot légügyi miniszter legutóbbi oroszországi látogatását.

A Posgay szanatóriumban urológiai osztály nyílt, amely Erdély legököltehetőbben felszerelt ilyenmű intézete. Rendelés MINDENFÉLE VIZELÉSI BANTALMAKBAN SZENVEDŐ FÉRFI ÉS NŐI VESE, HÓLYAG, PROSTATÁ BETEGEKNEK, VALAMINT SEXUÁLIS ZAVAROKBAN szenvedőknek jutányos árak mellett. A szanatórium kórházi osztályán napidíj teljes ellátással 100 lej, II. o. 200, I. o. 250—300 lej. Szegénysorsu bejáró betegek számára kedden és pénteken d. e. 9 órakor igen mérsékelt árral rendelés. Az urológiai osztály vezetője dr. UJHELYI szakorvos. I. és II. osztályon szabad orvóválasztás. 8840

Népdal-est a Magyar Otthonban. Az aradi Magyar Párt közművelődési szakosztálya egy évvel ezelőtt népdal-est-pályázatot hirdetett, melynek díjnyertes műveinek megzenésítésére ez év tavaszán új pályázatot irt ki. A pályázatra sok kiváló zenemű érkezett be és a bíráló-bizottság négy művet talált jutalomra érdemesnek. A zenepályázat eredményét október 22-én, este 9 órakor a „Liszt Ferenc” zenekari egyesület által rendezett népdal-estén hirdetik ki. A díjnyertes pályaműveket ugyanez az aradi énekesek adják elő, szórakoztató műsor keretében.

Egy kis félreértés

Állatszéliadó: A hölgy szájában egy cukordarabka van, amit az oroszlan a szájával ki fog venni belőle. Aki ezt megmeri tenni, annak nyomban adok tizezer lejt.

Egy hang a nézőtéről: Megteszem, de előbb küldje ki az oroszlanit!

Gömbös magyar miniszterelnök Szófiában. Budapestről jelentik: Gömbös Gyula miniszterelnököt a bolgár határállomáson a bolgár kormány diplomáciai kiküldöttje, ezenkívül a magyar követség tagjai fogadták. Kezével megérkezése után kihallgatáson jelentkeztek a magyar kormányelnöknek a bolgár újságírók, akik elébe utaztak szintén a határállomásra. Gömbös fogadta őket és hosszasan elbeszélgetett francia nyelven a bolgár hírlapírókkal, majd a vonat tovább indult Szófiába, ahová a kora délelőtti órákban érkezett meg. A fogadtatás itt is ünnepélyes volt, ezután pedig Gömbös és Kánya autóba szálltak és megtekintették a város nevezetességeit. A déli vonattal a magyar kormányelnök és külügyminiszter tovább folytatták útjukat Ankara felé, ahová az esti órákban érkeztek meg.

Amokfutó a templomban

Londonból jelentik: Sumatra-szigetéről érkezett híradás egy őrijöngő amokfutó borzalmas vérengzéséről számol be. A különös tropusi betegségben szenvedő ember berohant egy szamárral a templomba, ahol a hívek között borzalmas pusztítást végzett. A szerencsétlen amokfutót senki sem merte feltartóztatni utjában, mert a délvi népek babonás félelme az amokfutókkal szemben minden bennszülöttet visszartott attól, hogy beleavatkozzon az őrijöngő gyilkolási kirobbanásába. Csupán egy holland rendőr állta útját az amokfutónak, azonban a rendőrt is agyonszúrta az őrijöngő beteg. A borzalmatlan vérengzés valóságos pánikot idézett elő az egész városban.

Nemzetközinek és idegenek nyilvánította Goethe egy német miniszter. Münchenből jelentik: Esser bajor tárcanélküli miniszter a Walchere-se partján. Uhrfeldben, Goethe szobrának leleplezési ünnepsége alkalmából feltűnő beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy Goethe nemzetközi gondolkodású volt és idegen volt saját népének. Miután Goethe poézise nem járult hozzá a nemzeti szocialista mozgalom sikeréhez, a nagy költőnél a horogkeresztesek sokkal többre becsülik saját költőiket, akik a mozgalomban résztvettek.

Nőnek a nők. Newyorkból jelentik: Az amerikai sebészek csikagói kongresszusán az Elgin State-kórház igazgatója, Charles Read dr. kijelentette, hogy a modern nő átlag három hüvelykkel magasabb, mint nagyanyja volt 1893-ban. Ez a növekedés a modern étkezés hatásának tulajdonítható, amelyet az egész szervezetre s elsősorban az idegrendszerre gyakorol s amelynek a testmagasság emelkedésén felül az is köszönhető, hogy a mai nő nincs olyan idegzavaroknak kitéve, mint a korábbi nőnemzedék.

Figyelem!

TEREZIA FELTER

külföldi tanulmányútjáról hazatérve külföldi mintára teljesen újonnan berendezett kozmetikai szalonjában a legmodernebb, itt még nem ismert arckezeléseket végzi különösen szakszerűtlen pattanások, szepülés arckozmikumokat, arcvasalásokat (ráncok ellen), hajszálakat, szemöldököt végleges eltávolítását, legújabb pakkolásokat stb. Ortutay-palota (Str. Eminescu 14.) 3914

A „Graf Zeppelin“ újabb rekordja

Új gyorsasági rekordot állított fel az órláslőghajó

Hamburgból jelentik: A „Graf Zeppelin” legutóbb újabb rekordot állított fel. Az óriás-lőghajó ugyanis 71 óra és 21 perc alatt tette meg a Pernambuco és Friedrichsafen közt lévő utat. A „Graf Zeppelin” gyorsasága mellett főleg a lőghajó pontossága említendő meg. A Hamburg-Amerika Linie statisztikai osztályának jelentése szerint, a „Graf Zeppelin” az elmúlt három év alatt lebonyolított dél-amerikai utai alkalmával — egy esetet kivéve, amikor meteorológiai okok miatt, egy nappal elhalasztotta indulását — tíz percenél nem később indult az indulásánál. Az érkezésnél pedig a menetrendtől való eltérés maximálisan négy óra volt. Ez olyan eredmény, amelyre a lőghajózási szakértői éveket ezelőtt még gondolni sem mertek.

URANIA

Ma, csütörtökön 6, 8 és 10 órakor 8, 10 és 15 lejes telyárakkal Gustav Fröhlich, Brigitte Helm legszebb és legbájosabb szerelmes sportfilmje

G L O R I A

Fzt megelőzi:

A Peles kastélyban a napokban lefolyt királyi ünnepségek. Aktuális felvétel.

Delután 3 órakor utoljára 6— és 10 lej

A hercegnő szabója

(Szeress ma éjszaka)

Maurice Chevalier és Jeanette Mac Donald kiállítási énekes vígjátéka.

Jön: Bányi vagy, szeretlek...

Liane Haid, Petrovich Szeptelav.

A város lecsökkentett áron adja bérbe a Kulturpalota előadási termét. Dr. Nichi Lázár, az aradi Kulturpalota igazgatója, a téli előadási időnyre való tekintettel, egy új tervezet nyújtott be Aradváros szerda délelőtti vezetőségi ülésén, amelyben a Kulturpalota koncert- és előadási termének bérbeadási feltételeiről készített új és redukált árszabását mutatta be elfogadás végett. Az új árszabást az alábbiakban ismertetjük, zárójelben az eddigi összegekkel: teremhasználat 1500 (2000) lej, világítás 400 (600) lej, tisztogatás 400 (600) lej. Fűtés métermázsánként kokszt 220 (250) lej. A legutóbbi összeg tiszterese vehető, mert a kulturpalotai terem átfűtésére legalább 10 métermázsas kokszt szükséges. Ezenfelül mindenkor, amikor nemzetközi jelentőségű szereplő lép fel a pódiumon, a terem bérletéhez még 1500 lej számítandó. Az új, mérsékelt bérleti árakat a városvezetőség elfogadta és jóváhagyta, tehát a mai nappal életbeléptek.

Kezdődő érzelmeszedésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja.

Egy nagy amerikai biztosító csődje. Londonból jelentik: A csikagói főtörvényeszek a National Life Insurance Company biztosítóvállalat számára csődtömeggondnokot rendeltek ki. A társaság künnlévő biztosítási kötvényeinek névértéke meghaladja a 197 millió dollárt.

GERŐ dentist kizárólag nemesféműből és csak elsőrangú anyagból vállal mindenféle fogmunkát olcsó díjazásért. Str. Consistoriului (v. Batthyány-ucca) 11. 3677

Szezonnyitó előadás az Iparosotthonban. A közszereplők örvendő és jelentős sikereket aratott aranykoszorus műkedvelőink újult erővel készülnek fel hétédix évadjukra, melynek ünnepélyes megnyitócéladása október 21-én, a hét szombatján este 9 órakor lesz az Iparos Kulturház színháztermében. Az előadás külön érdekessége, hogy a román-magyar kultúra jegyében Jon Minulescunak, a kiváló román írónak szatirikus „Allegro, ma non troppo” című 3 felvonásos vígjátékát hozzák színre Aradon premierben, elsőrendű szereposztásban. A kiváló műkedvelők szombati megnyitó előadása ugyászólván társadalmi eseménye lesz az induló őszi szezonnak. Előadás után reggelizés, tánc, követeztek. Belépődíj adókkal együtt mindössze 20 lej. Fenntartott helyek előjegyzése és jegyek előtélben az Iparosotthon irodájában: Str. Bratianu. Telefonszám: 592.

A színház egy megunt szerető. Ezt mondta betegyán Fedák Sári annak a rendkívül érdekes interjunak a keretében, amelyet a „Delibáb” új száma közöl. Ezenkívül pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszövegeket, színházi beszámolókat, filmriportokat, egyfelvonásos szindarabot, érdekfeszítő folytatásos regényt és száz képet közül a 94 oldalas „Delibáb”. Ára 7 lej.

Kérdések, amelyre a tudomány nem tud felelni. Hogyan tudja egy angol asszony légsúlymérő nélkül megjöszni a vihart, amikor az idő teljesen tiszta? ... Hogyan lehet, hogy egy Ryden nevű svéd embernek fáklyával sütogetik a talpát, anélkül, hogy baja lenne? Hogyan tudják egyes emberek megmondani, hogy milyen a föld alatt hol folyik víz? Ezekre a kérdésekre a tudomány nem tud felelni, de felel a „Tolnai Világlat”, amely mindig leleplezi a szemfényvesztők titkait és trükkjeit.

A „Borsszem Jankó” e heti számát Gáspár Antal frappáns címlapja díszíti: Szarvasbögés a városban. Színházi revüje ötletes és őszinte kritika a múlt hét bemutatásáról, Molnár Jenő szellemi krokija a síró emberről, a vásárpénztáróról és minden más aktualitásról, viccek és humoros rajzok adnak gazdag tartalmat. Ötletes keresztrejtvény, 12 hasznos jutalommal. Kapható pavillonokban és uccai árusoknál is. Kérjen mutatványszámot: Budapest, VI. Mozsár-ucca 8.

SPORT KÖZLÖNY

Megváltoztatják a futballjátékosok igazolási szabályzatát és az új szabályzat rövidesen életbe lép

A jövőben nagyobb súlyt fognak helyezni az egyesületek közötti megegyezésre — Rövidesen megjelenik az új szabályzat —

A román futbalszövetség bucuresti-i központjában a futballjátékosok igazolási szabályzatának átdolgozásán fáradoznak. Az eddigi rendszer rengeteg nehézséget okozott nemcsak a szövetségnek, hanem az egyesületeknek és különösképpen a játékosoknak is. Vannak a szabályzatnak olyan pontjai, amelyeket feltétlenül hatályon kívül kell helyezni és általában az egész igazolási mechanizmust egyszerűsíteni és sportszerűbbé is kell tenni. A játékosoknak zöme ki van téve az egyesületek kénye-kedvének és sok ízben állták már útját egyes játékosok jövőjének. Az egyesületeknek egy része ugyanis elfelejtette, hogy

a játékos, ameddig szolgálja a csapatot, tehát működik, felelősségteljes és ezenkívül saját magára nézve kockázatos „munkát” végez.

Ezt legalább annyira kellene meghálálni a játékoskal szemben, hogy amikor bizonyos okokból kifolyólag eltávozni igyekszik egyesületéből, ne gördítsenek távozásra elé mester-séges akadályokat. Az eddigi hírek szerint az új igazolási szabályzat nagy súlyt fektet majd a felek közötti magánmegegyezésre is.

Az új igazolási rendszer részletes terveze-rövidesen napvilágra kerül és reméljük, hogy ezek az új szabályok teljes mértékben szolgálják majd a sportot.

A „Venus” kilép a Nemzeti Bajnokságból és proficsapat lesz

Az egyik bucuresti-i sportlap jelentése szerint a Venus — amely tavalyelőtt még bajnok volt, az idei nemzeti bajnoksági küzdelmek során azonban három vereséget szenvedett — kilép a Nemzeti Bajnokság további küzdelmeiből. A Venus egyik vezetőségi tagja, egy gazdag bucuresti-i ügyvéd 300 ezer lejt ajánlott fel a csapatnak. Ebből az összegből kifizetik a csapat legsürgősebb adósságait és a Venust professzionátus alapokra helyeznék. Ilyenformán a Venus több külföldi mérkőzést játszana és a nemzeti bajnokság további küzdelmeiben nem is venne részt.

O Szombaton tartja klubhelyiség-avatóját a Hakoah. Az aradi Hakoah sportklub szombaton este diszes külsőségek között tartja az új, elegáns klubhelyiségének avatását. Az avató-ünnepség táncos teaest jelleggel fog birni.

O Világrekord Budapesten. Sulyemelő világrekordot állított fel Budapesten Müdjlager osztrák versenyző, aki a nehéz súlyban 320 kilogrammos összeteljesítményt ért el, 80, 145 és 95 kilogrammos lökésekkel. 145 kg.-os lökése világrekordot jelent.

O A film egymásután hódítja el a sportnagyságokat. Weissmüller és Carlton után, újabb uszó világnagyság lett filmszínész. Madison Helen, a sokszoros amerikai női világrekorder egyik filmsztár szerepét játszotta el. A legjobb kritikát kapta.

O A ligabajnokság vasárnapi műsora. Vasárnap ismét több fontos mérkőzés kerül lebonyolításra. Az országos bajnokság finálistája, a kolozsvári Universitatea. Aradon fog vendégszerepelni, az AMTE vendége lesz, míg a Gloria-CFR Kolozsvárra látogat el, ahol a Románia-val veszi fel a küzdelmet. Egyéb mérkőzések: A. csoport: Crisana—Tricolor, Venus—B. CFR, Kinizsi—Brasovia. — B. csoport: Mures—NAC.

O Délamerikai csapat is részt vesz a prágai Sparta tornán. Prágából jelentik: A Sparta jubileumi tornáján, a legújabb hírek szerint, játszani fog a Beogradski csapata is. Ezenkívül a Sparta lekötötte Chile és Peru kombinált csapatát, amely All Pacific néven jön át Európába. A délamerikai csapat előbb a legjobb angol és skót csapatokkal mérkőzik meg, azután közvetlenül Prágába jön.

O Vegyes tennismérkőzések kiírását sürgetik Amerikában. Párisból jelentik: New-Yorkon át érkezett jelentések szerint, Crawford ausztráliai tennisz bajnok, a wimbledoni világbajnoki torna ezidei nyertese, tárgyal Tildennel. Ugy hiszik, hogy ő is követni fogja az amerikai Vines példáját s leszereződik. Sportkörökben arra az esetre, ha az amatőrök Crawfordot is elvesztik, nyomatékosan ajánlani készülnek az amatőr-profi vegyes versenyek kiírását, kiírókat az amatőrversenyek a jövőben nem fogják a közönségre az eddigi vonzerőt gyakorolni.

O Változás a Ripensia ellen kiálló pesti kombinált csapatban. Tegnap lapszámunkban közöltük a Ripensia ellen szereplő Ujpest—Hungária kombináltnak összetételét. Ebben az összeállításban eltérések vannak, ugyanis Ujvári szerepel a kapus posztján, míg Kalmár háttér fog játszani. — Szóhoz fog jutni a hosszú kényszerpihenő után Cseh II. is.

Megoldás előtt a gáji autobuszközlekedés problémája

A város vezetősége ma foglalkozott a kérdéssel. A gájiak kétféle kívánsága

Számtalan panasz hangzott el már eddig az arad-gáji közönség részéről a városi autobusz-forgalom új menetrejé ellen. Aradváros vezetőségének asztalán egyszerre két memorandum is fekszik az autobusz-közlekedésnél személyesen érdekelt gáji lakosság érdekcsoportja részéről. Az egyik memorandum felháborodott hangon tiltakozik az ellen, hogy a Neuman—Textilgyárnál átszállási rendszert léptettek életbe, mert a gáji utasok rendszerint csomagokkal együtt igyekeznek a Belváros felé és ezek a csomagok az átszállási processzusoknál számtalan kalamitást okoznak. Ezenfelül is, — mondják, — óriási idővesztést jelent, amíg a hetes járáshoz hozzácsatlakozik a városba-vivő kilences járat, mert a legritkább esetben találkoznak össze. Csatlakozásról rendszeres alapon beszélni sem lehet. A memorandum aláírói tehát azzal a kérrrel fordulnak Aradváros vezetőségéhez, hogy mielőbb, amíg csak a sáros-havas időszak be nem köszönt, állítsák vissza az előbbi autobusz-menetrejt.

A fenti memorandummal szemben, az ellenmemorandum viszont tiltakozik az ellen, hogy a jelenlegi rendszeren bármilyen változást is eszközöljenek. Az új rendszer, — állítják az utóbbi memorandumot beadó gáji lakosok, mintegy százan, — kétségek nélkül rövidebb időközönként közlekedő kocsikat állított be az új menetrejébe és nem kell félórát várni, amíg egy-egy gáji kocsit befut az állomáshelyre, — ha egyáltalán befut. Viszont igen gyakran megtörténik, hogy azok az özönvíz-előtti alkotások, amelyek az autobuszüzem gáji forgalmát bonyolítják le, defektet kapnak, ritkában tengelytörést és ilyenkor akár órákig is el lehet várakozni a gáji kocsira.

A gáji autobuszüzem salamoni problémáját szerdán délelőtt tárgyalta Aradváros vezetősége. Sincai Jenő mérnök, az autobuszüzem vezetője, előadta, hogy az új átszállási rendszer alapján ki lehet küszöbölni azt, hogy a gáji közönség órákig várakozzék kocsira, defekt esetén. A hetes járat ugyanis egészen az állomási végállomásig fut és ha a legközelebbi kocsit a menetrejé szerinti pontos-

a vezető sportszaklap

szerdán és szombaton

Ára Romániában 5 lej

1447

O A Juventus külföldi turán. A fővárosi csapat a tél folyamán hosszabb külföldi turát fog lebonyolítani.

O Mennyi gólt lóttek a bécsi csapatok a professzionizmus bevezetése óta. Bécsből jelentik: Eredeti futballstatistika készült el a napokban Bécsben. A labdarugás egy sok idővel rendelkező tudósa kiszámította, hogy mennyi gólt lóttek az elsőosztályú ligacsapatok a professzionizmus bevezetése óta. A tabella első helyén a népszerű zöld-fehér hüteldorfi csapat, a Rapid áll, melynek játékosai az említett időben összesen 1436 gólt lóttek 744 kapott góllal szemben, követi az Austria 995:857, WAC 895:782, majd a Vienna 820:665 gólaránnyal. A passzív mérlegű csapatok közül a Sportklubnak van a legtöbb kapott gólja, 853:894.

sággal be nem érkeznek, — tehát defekt történt az utvonalon, — az állomási figyelőnek alkalma van azonnal a garázsba telefonálni át ahonnan egy új kocsit robog azonnal elő az utvonalonra. Ami az átszállást illeti, — mondotta a vezető-mérnök, — ezt maguk a gájiak kívánták, de ettől függetlenül is, csakis így lehet az autobuszüzem szempontjából lebonyolítani kevesebb veszteséggel a közlekedést a Textilgyártól Gáj felé vezető rettenetes uton. Ameddig a város nem kerül abba a helyzetbe, hogy ezt az utszakaszt megcsináltathassa, addig ez az út a kocsikat csak tönkreteszti és egyben bizonytalanná teszi a kocsik menetrendjét.

Botiuc Elek dr. polgármester felszólalásában hangsúlyozta, hogy a városi autobuszüzem a közönség érdekeit kell, hogy nézze csak utána jönnék számba az üzem kommerciális érdekei. Felkérték minden esetre Ursu János dr. vezetőségi tagot, hogy a vezető-mérnökkel egyetértőleg, szálljon ki a helyszínre és ott tanulmányozza a tennivalókat.

Sirkeresztre akasztotta fel magát az Első Erdélyi Biztosító nagyszebeni igazgatója

Nem ismerik a tragikus eset indító kait.

Nagyszebenből jelentik: A nagyszebeni társaságokat feltűnésteltető öngyilkosság foglalkoztatja. Esianu Avram, az Első Erdélyi Biztosító Intézet nagyszebeni ügynökségének vezetője öt nappal ezelőtt eltiint lakásáról és — mint most megállapítást nyert — öngyilkosságot követett el. Amikor öt nappal ezelőtt elbucszott családjától, Esianu azt mondta, hogy Bucurestibe tázik. Ma reggel a nagyszebeni temető egyik elhagyott sarkában egy sirkeresztre felakasztva találtak rá.

A vizsgálat megállapította, hogy Esianu holtteste már napok óta függ a kereszten. Öngyilkosságának okáról eddig még semmi sem került nyilvánosságra. Nem lehetetlen az sem, hogy a túlságosan érzékeny embert az keserítette el, hogy több főügynökséget összevontak és az addig főügynökségként működő nagyszebeni expozitúrát a gyulafehérvári főügynökség hatáskörébe utalták. Esetleg attól is tartott, hogy a megváltozott helyzet következtében leépítik és tettét ezért követte el.

Fekete lista készül a nemfizető aradi lakókról

A Háztulajdonosok Egyesületének új akciója

Az aradi Háztulajdonosok Egyesülete, amely fokozott aktivitásba kezd, nemrégiben felhívást intézett tagjaihoz, hogy jelentsek be az egyesület központi irodájában (volt Fábán Gábor-ucca 13.) a nemkívánatos lakók névsorát. Az egyesület felhívja a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy a nemkívánatos lakókról szóló nyilvántartás összeállítása minden háztulajdonos érdeke és ezért arra kéri a háztulajdonosokat, hogy a nyilvántartás összeállítására végezzék a szóban levő bejelentéseket minél előbb tegyék meg az egyesület irodájában.

Figyelmezteti az egyesület a háztulajdonosokat arra is, hogy a rendőrség népesedési osztályának átszervezése végett minél előbb jelentsek be a rendőrségen jelenlegi lakóik névsorát. A háztulajdonosoknak elsőrendű érdeke, hogy tagjai legyenek a háztulajdonosok egyesületének, amely díjtalanul áll rendelkezésére tagjainak az ingatlanra vonatkozó minden ügyben, építkezéseknél, stb. Az évi tagdíjak, amelyeket az egyesület valóban a minimumban állapított meg, a következők: Külvárosi földszintes magánház 30 lej, külvárosi földszintes bérház 60, belvárosi földszintes magánház 50, belvárosi földszintes bérház 75, egyemeletes ház 100, kétemeletes ház 200, háromemeletes ház 300 lej.

FÓRUM

Egy autóvezető kálváriája az erdélyi országutakon

Kaptuk a következő levelet: Tekintetes Szerkesztőség! Abból a szempontból kiindulva, hogy ferde nézeteket, helytelenül alkalmazott cselekedeteket, ha elhallgatunk, magunk és mások alatt vágjuk el a fát, felkérem Önöket, mint az „Aradi Közlöny” előnyösen ismert szellemi vezetőit, kik minden közérdeknek mindenkor szószólói voltak, adjanak helyet soraimnak is.

Egy magánvállalkozóval, kinek autója és tizenötévi autóvezetői tapasztalata van, erdélyi üzleti turára indultunk. Nem a sok, alig járható utat kifogásolom itt, hanem az uton talált emberek eljárását, magaviseletét kívánom szóvá tenni. A forgalmi törvény előírja, hogy az uton a jobb oldalon kell minden járműnek haladnia, mégis a legtöbb kocsi a baloldalon halad. Az autótülkölésre sokszor alig reagálnak. Egy községben hetivásár volt. Az ut két oldalát kocsi övezték. Egy középkorú paraszt haladt gyalogosan az út közepén. Erősebb tülkölésre sem akart kitérni. Megállottunk. Kiszálltam az autóból és megkérdeztem, hogy miért nem tér ki, nem hall? Erre a paraszt tudákosan kijelentette, hogy neki nem kell hallani, de nekünk látni kell! Egy magánvállalat szekerei zárták el egyszer keresztben az országutat. Mert minden kakas ur a maga szeméjén, ezek a béresek is nehezen voltak hajlandók elismerni, hogy „Nem illik” a forgalmat egészen megakadályozni. Fegyelmezett kocsivezetőin a legnagyobb óvatossággal erősen tülköl uccakereszteződések, kanyarulatok előtt, mégis kocsi és kerékpár a haladásnál kisebb körben, baloldalon akar előrejutni, nem törődve az országos rendtörvénnyel.

Feltűnő a rendőr és csendőr szerepe ebben a zavarban, mert a kocsi bárhol jár, vagy áll, az nem baj, azt nem látják, de az autósoknak szigorúan kell betartani az előírásokat.

Valahogy úgy alakul a helyzet, hogy mindenki biztos testi épségében akárhol jár, csak az autóvezető van mindenkor féllábbal a börtönben, mert az autóvezetőt a törvény szigora ildózi, míg a könnyelmű és szeszélyesen önző gyalogjáróra a törvényen kívül az autóvezetőnek kell jobban vigyázni.

Példa mutatja, hogy mindent tanulni kell. Katonáinkat is sok mindenre képezik ki a nap-nap után haladó technika miatt, éppen ilyen indokolt lenne a közösség érdekében, ha időnkint a hatóság próba kerékpározást, kocsihajtást rendezne, teljes forgalmu helyeken, mely ha nem is végződne a képesítésről bizonyítvány kiosztással, mindenesetre a próbahajtáson meg sem jelent szerkaphatónak is jutna belőle egy kis figyelmzettető.

A tek. Szerkesztőség kész hive

R. J.

az „Aradi Közlöny” temesvári előfizetője.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Több aradmegyei község lakosai beszüntették az adófizetést

Dr. Lazar Agoston prefektus és Popa pénzügyigazgató személyesen vizsgálják meg az adófizetések megszüntetésének okait

Lázár Agoston dr. prefektus ma megyei körútra indult Popa Gh. Miklós behajtási pénzügyigazgató társaságában. Az utra az a körülmény adott okot, hogy a megye egyes községeiben és főképpen azokban, ahol a behajtásokat jegyzők végzik, az adófizetések feltűnő hátrahagyást mutatnak. A pénzügyigazgatóság vezetőinek feltűnt, hogy bár az egész megyében gyenge az adóbehajtás, azokban a községekben, ahol nincs perceptor és ahol a behajtás munkája a jegyzők hatáskörébe tartozik, az adófizetés rendszertelenül és rendkívül lassu tempóban történik. Megállapította a pénzügyigazgatóság, hogy

ezekben a községekben eddig a kivetett adóknak alig 1 százalékát hajtották be, sőt vannak olyan községek is, ahol a lakosság a folyó pénzügyi évben egyáltalán nem fizetett adót.

— Az aradi építőiparosok szindikátusa tegnap este népes ülést tartott, amelyen a város vezetősége által elkészített és legközelebb a városi tanács elé kerülő új építési szabályrendeletet vitatták meg. A szindikátus főleg a szabályrendeletnek azt az intézkedését hibáztatta, amelynek értelmében a kőműves- és építőmesterek ezentel nem dolgozhatnak majd terveik alapján és tervezést ezentel csak az építész-kamara tagjai végezhetnek. A szindikátus elhatározta, hogy a közeli napokban interveniál a város vezetőségénél annak érdekében, hogy a szabályrendelet sérelmezett részeit változtassák meg.

— A behozott valutát is csak a Banca Nazionale engedélyével lehet kivinni az országból. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben felhívja a vámhivatalok figyelmét arra a körülményre, hogy az országból kiutazóknak nem áll jogukban valutát kivinni azon a címen, hogy az érkezéskor az utlevelükbe be volt írva a kérdéses valutamennyiség. Ez a rendelkezés csak az átutazókra vonatkozik és a vámhivatalok maguk állapíthatják meg, hogy mennyi időre volt szüksége az utasnak az átutazáshoz, minden más esetben, tehát, ha az illető utas nem csak keresztülutazott Románián, hanem tartózkodott is az országban, a birtokában lévő valutát csak a Banca Nazionale engedélyével viheti ki, még akkor is, ha a beutazáskor ez a valutamennyiség utlevelébe be volt írva.

— Gépek behozatalához az Ipari Bizottság véleményezése is szükséges. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: A pénzügyminisztériumtól kapott értesítés szerint, egyes vámhivatalok a kereskedelmi miniszter engedélye alapján, a vámdíjak lefizetése ellenében, megengedik a textil-, bőr- és butoripari gépek és gépalkatrészek behozatalát. Tekintettel arra, hogy a gépek behozatalához a kereskedelmi miniszter engedélyén kívül, az Ipari Bizottság véleményezésére is szükség van, a pénzügyminisztérium felhívta a vámhivatalok figyelmét arra, hogy az ilyen gépek behozatalát csak akkor engedélyezzék, ha a szabályszerű behozatali engedélyen kívül, az importőr feltűnő mutatni a vámügyi vezérigazgatóságnak az Ipari Bizottság véleménye alapján kibocsájtott külön engedélyét is.

— A lejárt behozatali engedélyek meghosszabbítása. A kereskedelmi miniszter rendelete szerint, azokat a behozatali engedélyeket, amelyek lejártukig nem használtattak ki, meg lehet hosszabbítani, ha az áru már a lejárat előtt feladásra került és legkésőbb 60 nappal a lejárat után az országba érkezett. A meghosszabbítást a kereskedelmi minisztériumban kell kérelmezni.

Erről a körülményről Popa behajtási pénzügyigazgató jelentést tett Lázár Agoston dr. prefektusnak is, mint a megye közigazgatási vezetőjének és a prefektussal együtt elhatározták, hogy a kérdést a legalaposabb vizsgálat tárgyává teszik. A megyei prefektus és a behajtási pénzügyigazgató ebből a célból ma körútra indult a megyében. A körút során azokat a községeket látogatják meg, ahol a jegyzők végzik az adóbehajtást. A prefektus és a pénzügyigazgató megvizsgálják, hogy minden egyes községben milyen okokra vezethető vissza az adóbehajtás visszaesése, egyben pedig megállapítják azt is, hogy milyen intézkedésekkel lehet a helyzeten segíteni és miképpen lehet elérni azt, hogy az adóbehajtás ezekben a községekben is legalább az a szint érje el, amelyre azokban a községekben emelkedett, ahol a behajtást a perceptorok végzik.

Feltűnően csökkent

Románia Csehszlovákiába irányuló exportja

Most került nyilvánosságra a román-csehszlovák kereskedelmi forgalomról készült legújabb kimutatás, amely az év első hét hónapjának adatait foglalja magában. Közgazdasági körökben általános feltűnést keltett, hogy míg a múlt év első hét hónapjában a két ország közötti kereskedelmi mérleg 84 millió 382 ezer csehszlovák koronát mutatott Románia javára, 1933. hasonló időszakában pedig a kereskedelmi mérleg Csehszlovákia javára 67 millió 486 ezer csehszlovák koronával zárult. A kimutatás szerint egyébként Csehszlovákia 1932. év első hét hónapjában 249 millió 46 ezer lej értékben importált árut Romániából. 1933. hasonló időszakában ez az import alig érte el a 97 millió 500 ezer csehszlovák koronát. Csehszlovákia Romániába irányuló exportja viszont 234 ezer cseh koronával emelkedett. 1932. első hét hónapjában 164 millió 664 ezer, míg 1933. hasonló időszakában 164 millió 898 ezer csehszlovák koronát hoztunk be árut Csehszlovákiából.

Az érdekelt körök a helyzet megváltoztatására sürdős intézkedéseket kérnek a kormánytól. Ebben az értelemben írt cikket az „Argus” legutóbbi számába Birtolon Aurél országgyűlési képviselő is, aki azt követeli, hogy retorziókat alkalmazzanak azokkal az országokkal szemben, amelyek megnehezítik Románia exportját. Ugyanekkor pedig vámkedvezményt és egyéb kedvezményeket kell biztosítani azon államoknak, amelyek Romániából fokozott mértékben vásárolnak árucikkeket.

— Deviza-árfolyamok. Zürich nyitás és zárlat: Berlin 122.25 (122.30). Amsterdam 208.05 (változatlan). Newyork 350 és fél (351). London 16.11 (16.10). Páris 20.20 (20.19 és háromnegyed). Milánó 27.15 (27.17). Prága 15.34 (15.33). Belgrád 7 (változatlan). Bucaresti 3.05 (változatlan). Varsó 57.90 (57.85). Bécs 72.75 (változatlan). a magánárfolyam 57). Brüsszel 71.85 és fél (71.82 és fél). — Az aradi magánforgalomban a dollár árfolyama 132, a pengő pedig 27 volt.

— Csak az Oboron vásárolható a gabónamű. A kereskedelmi miniszter október 6-án kelt rendelete szerint, a vevők a jövőben kizárólag az Oboron vásárolhatnak gabonát. Az Oborra felügyelő közegek csak akkor vehetnek mintát az eladott áruból, ha a felek ezt kifejezetten kívánják és a minta legfeljebb egy kilogramm súlyu lehet a háromszáz kilónál nagyobb tételeknél. Az ügyletkötési illetéket csak akkor igényelhetik az Obor szervei, ha az ügylet tényleg létrejön.

Baromfi- és gyümölcskertészeti kiállítás lesz Aradon

Az aradi Mezőgazdasági Kamara akciója — Az aradi és temesvári virághertészek is szerepelnek a kiállításon

Az aradi Mezőgazdasági Kamara vezetője már évek óta lelkes munkát folytat a baromfitenyésztés és a virág-, valamint gyümölcskertészet fejlesztése érdekében. Az évek óta folyó munka eredményeit most nyilvánosság elé viszik, amennyiben az aradi „Carierul” baromfitenyésztő-egyesület az Országos Kertész Egyesület aradi fiókjával karöltve Aradon baromfi- és kertészeti-kiállítást rendez a Mezőgazdasági Kamara védnöksége alatt. A kiállítás céljaira az Andrányi-cég bocsátotta rendelkezésre előzeteként raktár-helyiségeit. Külön érdekessége a kiállításnak, amely november 11-től 13-ig tart, hogy az aradi kertészek már hosszú idő óta nem rendeztek kiállítást és így most nyílik először összehasonlításra alkalom az aradi és a temesvári virághertészet között.

Ami a baromfiállításról illeti, a Mezőgazdasági Kamara ebben az esztendőben redukálja saját pavillonját, mert az a célja, hogy a közeljövőben a jelentősebb járási székhelyeken rendezzen hasonló kiállításokat és ilymódon alkalmat adjon a távolabb lakó és szerényebb anyagi viszonyok között élő gazdáknak is a kiállítás megtekintésére, valamint az egyes fajták közötti összehasonlításra. Szem előtt tartja a Mezőgazdasági Kamara azt is, hogy az Aradra való beszállítás által nehezen lehet elkerülni a fertőzést, másrészt pedig a vidéki tenyésztőknek jelentős költséget okoz az Aradra való behozatal. A kiállítást a „Carierul”-egyesület részéről annak elnöke, dr. Memete Demeter, a poliklinika igazgatója, míg a ker-

tész-szövetség részéről Weill zsigmondházi kertész, az aradi fiók elnöke készíti elő.

Az aradi Mezőgazdasági Kamara élénken foglalkozik a megyei méhészet helyzetével is és az elmúlt évben megalakult Méhészeti Egyesület vándortanfolyamokat rendez a gazdák számára, ami által a gazdák szakszerű képzését akarja elérni. Az egyesület a legszorosabb nexust tartja fenn a Mezőgazdasági Kamarával, annál is inkább, mert az egyesület elnöke Popescu Miklós kamarai igazgató, alelnöke pedig Seymann Ottó dr., a kamara aligazgatója és Juncu, a ménesi vincellériskola aligazgatója. A Mezőgazdasági Kamara Salos professzort bizta meg a tanfolyamok tartásával, aki bejárja a megye községeit és a méhészettről tart előadásokat, egyben pedig gyakorlati példákkal is alátámasztja elbáránságát. A kamara megállapítása szerint a Maros-völgyében és főképpen Halmagy környékén még rendkívül primitív módon folyik a méhészet, úgy hogy egyelőre nem szolgálja a gazdáknak a kellő rentabilitást. A méhészdok nagyrésze egyébként a kedvezőtlen időjárás következtében elpusztult.

A Mezőgazdasági Kamara egy vagon nyers-cukrot kért a miniszteriumtól, hogy a méhek téli élelmét ilymódon biztosítsa.

Abban az esetben, ha a kormány nem adja meg a kért nyers-cukrot, akkor az aradmegyei méhészet valóságos katasztrófa előtt áll, mert a méhek kellő élelem nélkül nem tudnak áttelelni.

hatóság intervenciójára van szükség a lakosságunk tengerivel, illetve kukoricaliszttal való ellátása végett.

Kedvezményes tarifa a vetőmagszállításra

Aradmegyében emelkednek a buzaárak

Az aradi állomásfőnökségre ma megérkezett a CFR vezérigazgatóságának az a rendelete, amely kedvezményes szállítást kíván biztosítani a vetőmag céljait szolgáló gabonaművekre. A rendelet értelmében azokra a gabonaművekre, amelyeket vetőmag céljaira ez év november 30-ig szállítanak, az exporttarifát kell alkalmazni. Az intézkedés nem vonatkozik a búzára, árpára és tengerire, amelyre a special 331. számú tarifát alkalmazzák.

A vetőmagvakat csak földművelők címére lehet küldeni és a feladónak a szállítólevélhez csatolnia kell a rendeltetési hely körzetéhez tartozó Mezőgazdasági Kamara azon igazolványát, amelyben azt tanúsítják, hogy a szóbanlevő gabonaszállítmány vetőmag céljait szolgálja.

Itt írjuk meg, hogy Aradmegyében a buzaárak tartják magukat, sőt egyes helyeken emelkedés is tapasztalható. Ez azzal magyarázható, hogy a kukoricaszedés erősen folyik és egyes helyeken megkezdődtek a vetési munkálatok is. Ennek következtében kevés buza kerül a piacra, a kereslet pedig változatlan. A legmagasabb árat a buza a szentannai piacon érte el, ahol a 80 kilogrammos búzáért 340 lejé fizettek.

A kukoricatermés az alföldön elég bő. A gazdáknak azonban fokozott figyelmet kell a tengeri gondozására fordítani, mert ha nem gondozzák kellőképpen, a tengeri könnyen elromlik. Nemcsak a lakosságunk, de a kormányköröknek is sok gondot okoz a hegyvidékek ellátásának kérdése. Aradmegyében főleg Halmagy környékén rossz a kukoricatermés. A reggeli és táplálkozásra nem alkalmas. Ezen a vidéken tudvalevőleg a kukorica a lakosság egyik legfontosabb eledele, úgy hogy a

Mitra I. Sándor
dipl. jegyző,

az aradi kir. törvényszék hites fordítója és tolmácsa. Edul. Regele Ferdinand 5. sz. (Az udvarban balra). ARAD- CSANADI-BANK-palota

Hivatalos órák: d. e. 9-12., d. u. 3-6-ig.

HITELESIT és HITELESEN FORDIT románra és magyarra okiratokat. Ugyazint fordít a következő nyelvekből is: francia, angol, német, magyar, csehslovák, lengyel, olasz, spanyol, orosz, latin. A fordítások pontosan és felelősség mellett eszközöltetnek. A mások által végzett fordításokat is hitelesíti. Megjelennek a bíróságok előtt mint hites tolmács.

CÉGEK RÉSZÉRE műszaki, szakmabeli levelezéseket és fordításokat eszközölök. terminus-technikusokkal. tökéletes hitelességgel, ugyazintén a levelek, felebbeszések, szerződések, okiratok, törvények, diplomák s mindenemű bizonyítványok, kérvények, hirdetések és közlemények, irodalmi művek fordítását, illetve megszerkesztését vállalom. mindannyit teljes felelősséggel. Abszolút minimális árak, még a fordítások hitelesítésénél is.

MÁSOLATOKAT és SOKSZOROSÍTÁSOKAT vállal. Okiratok, munkakiírások, köz- és magánmunkálatok költségvetéseit és általános kivitelezési feltételeknek másolását és fordítását vállalja bármely szakmából és iparágból a pontos műkifejezések használatával. 2022

HIVATALOS ÓRÁK: d. e. 9-12.
d. u. 3-6

= Meghosszabbították a román-spanyol kereskedelmi egyezményt. A román-spanyol kereskedelmi egyezményt, mely október hó 4-ikén lejárt, folyó évi december hó 4-ikéig meghosszabbították. Ez időpontig az egyezményes vámilleték mellett hozhatók be a spanyolországi áruk.

= A „Consum” új száma dr. Hantos Elemér vezércikkét közli a két Dunaterréről, amelyben a kérdésnek e kiváló szakértője megállapítja, hogy a kisantant és az olasz Dunatervék között fennálló ellentétet a gyakorlatban könnyen kiegyenlíthetők. A milánói „Comit” veszi át a wienli „Creditanstalt” romániai cukoripari érdekeltségeit, A londoni buzaegyezmény alkalmazására egyelőre nem kerülhet sor. Új cégek és cégváltozások, fizetéseketelenségek, közszámlítások és árlejtések első forrásból a „Consum”-ban olvashatók. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iudu Maniu 3. szám.

Az új vasuti menetrend

Az Aradi Közlöny menetrend-táblázata

Ervényes 1933. október 8-tól

Aradra érkező vonatok:

Aradról induló vonatok:

Aradra érkező vonatok:				Aradról induló vonatok:			
Tövis	felől	személy	00 óra 45 perc	Temesvár	felé	személy	00 óra 50 perc
Temesvár	„	személy	1 óra 41 perc	Budapest	„	express	4 óra 12 perc
Bucuresti	„	express	4 óra 04 perc	Nagyvárad	„	személy	4 óra 15 perc
Budapestről	„	személy	5 óra 31 perc	Pécska	„	motoros	5 óra 20 perc
Tövis	„	személy	6 óra 05 perc	Bucuresti	„	express	5 óra 50 perc
Nagyvárad	„	személy	6 óra 10 perc	Temesvár	„	személy	6 óra 20 perc
Pécska	„	motoros	6 óra 40 perc	Pécska	„	motoros	7 óra 00 perc
Temesvár	„	személy	6 óra 44 perc	Lovrin	„	motoros	7 óra 00 perc
Decebal(Curtici)	„	személy	6 óra 50 perc	Budapest	„	Rapid	7 óra 09 perc
Bucuresti	„	Rapid	6 óra 56 perc	Brad	„	személy	7 óra 20 perc
Otlaca	„	vegyes	7 óra 18 perc	Decebal(Curtici)	„	személy	7 óra 29 perc
Lovrin	„	motoros	7 óra 25 perc	Tövis	„	személy	7 óra 35 perc
Brad	„	személy	8 óra 00 perc	Temesvár	„	személy	8 óra 17 perc
Pécska	„	motoros	8 óra 15 perc	Battonya	„	motoros	9 óra 35 perc
Lökösháza	„	személy	8 óra 51 perc	Lökösháza	„	személy	9 óra 45 perc
Temesvár	„	személy	9 óra 30 perc	Temesvár	„	személy	11 óra 14 perc
Tövis	„	személy	10 óra 55 perc	Borossebes	„	motoros	12 óra 15 perc
Battonya	„	személy	12 óra 21 perc	Decebal(Curtici)	„	személy	13 óra 30 perc
Decebal(Curtici)	„	személy	12 óra 31 perc	Pécska	„	motoros	13 óra 50 perc
Sebes	„	motoros	13 óra 45 perc	Nagyvárad	„	személy	14 óra 46 perc
Bucuresti	„	gyors	14 óra 10 perc	Tövis	„	személy	14 óra 55 perc
Temesvár	„	személy	14 óra 28 perc	Budapest	„	gyors	15 óra 01 perc
Pécska	„	motoros	15 óra 25 perc	Battonya	„	motoros	15 óra 52 perc
Nagyvárad	„	személy	15 óra 28 perc	Bucuresti	„	gyors	15 óra 56 perc
Budapest	„	gyors	15 óra 36 perc	Temesvár	„	személy	16 óra 00 perc
Otlaca	„	személy	17 óra 22 perc	Brad	„	motoros	16 óra 05 perc
Lökösháza	„	személy	18 óra 11 perc	Zsombolya	„	személy	17 óra 00 perc
Temesvár	„	személy	19 óra 50 perc	Otlaca	„	vegyes	17 óra 25 perc
Brad	„	személy	20 óra 06 perc	Lökösháza	„	személy	18 óra 50 perc
Battonya	„	motoros	20 óra 11 perc	Nagyvárad	„	személy	20 óra 16 perc
Lovrin	„	motoros	20 óra 45 perc	Temesvár	„	személy	20 óra 20 perc
Pécska	„	motoros	21 óra 45 perc	Pécska	„	motoros	20 óra 25 perc
Nagyvárad	„	személy	23 óra 18 perc	Tövis	„	személy	21 óra 45 perc
Temesvár	„	személy	23 óra 22 perc	Bucuresti	„	Rapid	23 óra 54 perc
Budapest	„	Rapid	23 óra 38 perc				

(16)

Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

Dublin, 1971. dec. 30.

Dear Dorothy!

Mellékelt levelet King Sam írta, ahogyan két-százmillió néger nevezi legújabb udvarlómát, Cartert, Valóban, a feketék koronázatlan királya. Pontosan két méter magas, reggelire hat beaftseket eszik, fényképét már a földkerekség minden lapja hozta, egész Nagybritannia területén nincs nála bravuroszabb gépmadarvezető, viccei gyerekek, szóval mulatságos fickó volna, csak ne bombázna ilyen hosszú és még ennél is hosszabb levelekkel. Ezt azért mellékelem, mert talán téged érdekelhet, hiszen a te undok japánjaidról is szó van benne, meg a kereszténység ügyéről. Tudom, hogy a politikát tartod a great playnek, nem lehet közömbös ebben ez a néger alakulás sem. Megemlítettem Berwick lordnak is ezt a dolgot, ő csak mosolygott. Annyit később mégis megjegyezett, hogy az angol kormány negyvenégy évvel ezelőtt agyalágyult lehetett, amikor megengedte a Gibraltar alagút megnyitását, Anglia víziútjai mellett a latin unió ekkor kapott szárazföldi utakat, amelyeket a légi utak még ma sem pótolnak. Látod, ezzel a szibériai hurcolkodással is megmutatták a japánok, hogy nincs igazi kulturájuk, sőt még a hazájukat sem szeretik. Mondaná valaki nekünk, hogy Irország elsüllyed, mennénk mi egy tapodtat? Pedig mennyi szenvedésen, elnyomatáson mentünk keresztül és bizony most sem imádjuk a derék britteket, a skótokat se jobban. Mégis, elképzelhetetlen volna minden ir ember számára egy ilyen örület.

Elfelejtettem a legfontosabbat, látod, milyen szeleburdi vagyok, az a kis Hastings baronet öngyilkos lett tegnap, azt beszélük, miattad. Igazán, ha így is volna, te legkevesebbé teheted róla, ezt én tudom legjobban. Ne is csinálj magadnak rossz órákat miatta, nyálas kölyök volt, inkább sportolt volna gentlemanhez illően, minthogy költeményeket firkáljon ott az Isten háta mögött, bemozosodott odújában.

Boldog ujesztendőt, dear Dorothy és irj mihamarabb ölelő

Marvódek,

Gépemberek a gyűlölt országban

Moszkva, 1972. február 10.

Nem tudom, mi készlet naplóírásra. Önigazolás? Ki előt? Hiszen végeredményben senkim sincs ezen a sárgolyóbison, akit a magaménak mondhatnék, Vladimirt hajszolom hosszú hónapok óta, szomjazom utána és átkozom azt a kínai ördögöt, aki megvilágosította életcélcimat én magam előtt és megismertetett a herceggel. Lehet ezekben a mélységekben egy regényírónak belátni? Van magyarázat arra, hogy számomra csak egy him létezik Isten állatkertjében. Holott mindennap száz különbet kaphatnék? Hogy pillanatnyi gondolkodás nélkül odadobtam ezt az embert egy kimerának és csak akkor tudtam meg, mi volt az én számomra, amikor elvesztettem? Most pedig vergődöm, mint egy utolsó cseled, egy szárazra dobott hal és összezugorodnak előttem az életelőek, ocsmány hazugsággá minden fölényesség.

Itt vagyok ebben a gyűlölt országban, gyűlölt városban és hotelszobám üvegtetőfala éppen a Tverszkájára néz, ahol egyszer néhány ezer munkás és parasztkatona szuronytszegezve roghant neki a multnak, a jövőért. Utálom ezeket a gépembereket, munkások és parasztok ocsmány utódait, akik nagyvárosi tébolyokban a világ gyepőjét akarják kezükbe ragadni, És Dosztojevszkij Karamazoffjának főinkvizitorjára mutatnak namis páthosszal.

Véletlenül jutott eszembe ama falu neve, hol Vladimir édesanyja lakik. Csodálatos nő. Sokkal fiatalabbnak látszik a fiánál. Mosolyogva, anyás jószággal fogadott, mint valami eltévelyedt gyermeket.

— Vlagyocska? Ki tudná megmondani, hol röpök? A levegőben van az ő hazája.

— Ő jól tudom, Irina Timofejevna. Mi hazát-

lanok vagyunk mindketten, felelem neki elgondolkozva.

Megfogja a kezemet és hosszasan, mélyen hatol a tekintetembe.

— Vlagyocska mesélt rólad. Szereted őt?

Hallgatok.

— Azért árultad el, mert szereted. Ennek így kellett lennie. Egy vén halász is háromszor tagadta meg őt, amíg a kakas megszólalt.

— Kicsodát? — kérdem zavarodottan.

— Majd meglátod. Amikor az apokalyptikus lovagok jönnek.

Orosz miszticizmus. Nem értem.

— Vagy Moszkvában találok meg két orosz fivérével, vagy Canberrában, angol öccsével, mondta mosolyogva. És megmagyarázta háromfajú fiának származását. Olyan volt e percben, mint Gea, a földanya, minden fajták méhének hordozója.

Holnap megyek Jevgenij Olesszovhoz, a Tatlin-toronyba.

Február 11.

Mindkettővel beszéltem. Először Szergej fogadott. Irtózatlan terem, a gépi erők temploma. Roppant falak, tele kapcsolókkal, jelzőkészülékekkel. Hogyan is engedhetek be ide. Hátha kémkednék.

Az íróasztalnál, amelyen egyetlen hűgéppel kombinált diktafon van, egy roppant 'enszöke' gyerek ült.

Ez volna Vladimir öccse? Ő Gea, milyen különböző a te gyermekeid.

Mosolyogva áll fel, névjegyemet nagy, fehér kezében forgatva.

— Üljön le, Dorothy Lane, üljön le. Ide, erre, a nagy íróasztalra. Nincs szék. Vlagyocska is ide szokott ülni, ha nagyritkán meglátogat.

— Ritkán? Mikor volt itt legutóbb?

— Lehet vagy két hónapja.

— És most? Most hol van?

— Ezt nehéz volna megmondani. Talán Jevgenij tudja.

Leugrottam az íróasztalról és menni készültem.

— Hát csak ezért jött? Várjon, Jevgenijhez nem oly könnyű bejutni, mint hozzám. Husz perc mulva leváltanak és akkor felvezetem.

Visszaültem az íróasztalra.

— Maga ijesztően szép, mondta Szergej, miközben végigjárta a jelzőkészülékeken két gyermekszemét.

— Nagy kár, hogy találkoznom kellett magával, folytatta kisvártatva, közben jeleket adott a mechanikusnak. Nagy kár, ismételte közömbös hangon, de a mosoly mintha fájdalomossá görbült volna széles, piros ajkán.

— Miért?

— Én magát nem fogom többé látni és nem fogom tudni elfelejteni sem. Ilyen buta véletlen. Sohasem hittem volna, hogy Masan kívül valaha más nő is érdekelhet, Masa tudniillik a feleségem. És most...

Egy csók, egy ölelés: milliók sorsa

Felugrott és elindult a fal mentén, valamit mutogatva a mechanikusnak. Berregés, csilingelés, halk füttyök, színes fényszámok az üvegtáblák jelzőfelületein, mutatók szakgatott ugrása, távoli erők néma zuhogása, magasfeszültségű vonalak ismeretlen dimenzióinak lélegzetvétele, mindez végigfutott gerincemen és ez a szerelmi vallo-más mindenképpen közepette...

Futni szerettem volna, mintha valami nagy szerencsétlenség akart volna lezuhanni valahon-

„OLLA“
 prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét súlyos utánzatokkal, utasítsa ezeket vissza és kövételjen kimon-

nan, De nekem Szergejjel kell beszélmem, gondoltam akaratom megiesztésével, tudnom kell, hol van Vladimir.

— Udvariatlan leszek. Kérem, várjon meg az előteremben, nagy felelősség... egyszóval, sohasem történt még meg, hogy ne tudtam volna megfigyelni a jelzőkészülékeket. Most igen. Kérem, várjon ott kint, mindjárt leváltanak és akkor rendelkezésére állok.

Szerettem volna felkacagni, de ez izlésem nem engedte. Mentem ki, elfojtott, hangtalan kacajjal, a jelzőtáblák és kapcsolótáblák mágikus ábrái között, diadalmasan ágaskodott a tudat minden idegszálamban, hogy egy csókom, egy ölelésem megállíthatta volna ennek az egész undok országnak az erőműtelepeit, gyárastól, bányástól, mindenestől. Az előteremben aztán ellenállhatatlanul tört fel belőlem a nevetés. Itt vannak hát ők, a híres gépemberek, akiknek több az emberiség sorsa, a kötelesség, a felelősség mindennél. Ilyenek hát ezek a híresek. Irasako Yasu hercegnél hiába volt minden észbontó szerelmi játékom, ott lefutott volna az óra, ha... és ez a nyálas, aki egy egész ország energiafogyasztását tartja kezében, ez megszédül a puszta tekintetemtől, mint valami diákkamasz, aki még nem ismeri a nőt.

A titkár felfigyelt nevetésemre. Majd átszurt tekintetével. Aztán jött a felváltó mérnök és mi elindultunk Szergejjel a liftfolyosón.

Aktatású emberek sürögtek fel-alá, liftek surrantak férfiakkal, nőikkel megrakottan, ellen-szerves hivatalnokraj nyüzsgött körülöttem, munkábaérült hangyabolyként. Lelkem mélyéig megvettem ezeket a dolgozó parazitákat, akik csak szívják az élet emleit, de úgy tesznek, mintha ők adnák az életelixirt. És Szergej némán lépked előttem, bikanyakával, széles vállával, mintha nem egy szavamtól függne már az egész élete.

Az ellenfelek

Jevgenijhez valóban nehezen jutottam volna be nélküle. Egyik rádiogrammalhalmazt a másik után hozták feldolgozva, adatokkal és észrevételekkel ellátva. Amikor bennünket megpillantott, két titkárőjét kiküldte a teremből. Volt azért időm alaposan szemügyre venni. Milyen ellentéte ismét öccsének, Horihorgas, inas, csupaidegember, szürke szemének vivotörvillanása van.

— Vladimirt keresi?

— Igen.

— Honnan jön?

— Novo Ivanovszkából.

— Azt már tudom, De oda?

— Tokióból.

— Ujjapánon át?

— Igen.

A fakó arc gunyosan elmosolyodik.

— Nos, hogyan tetszett Ujjapán?

Ez az ember többet tud rólam, mint amennyit gondoltam.

— A városok nem sokban különböznek a régi Japán városaitól. A tájék persze, az más. Utálom ezeket az egyenruhavárosokat, tettem hozzá akaratlanul.

— Persze, nem olyan változatosak, mint a Multak Szigete.

— Nem, Ezt elhíheti.

Ellenséges dühöt érzek felgyülemleni magamban ezzel a meszelőruddal szemben. Majd megtanítom ezt is, mint az a nyálast.

— Ugy-e, nem gondolta volna, Dorothy Lane, hogy ez a település ilyen szép rendben és békében fog megtörténni?

Jevgenij fel-alá járkált a napsütötte teremben és időnként reámvillant ragadozó tekintete. Elhátároltam, hogy élére állítom a dolgokat, hadd mutatkozzanak meg a perspektívák.

— Hogy nem gondoltam? Ellenkezőleg. Pontosan úgy történt eddig minden ahogyan elgondoltam.

— És azután?

— Nem vagyok jövőbelátó Sybilla.

— Majd én segítek. A daimiók máris fel vannak készülve az amerikai West Side megtámadására. Ez csak rövid idő kérdése.

(Folytatása következik)